

Sąžinės Balsas VERČIA KEISTI POLITIKĄ

Vytautas Meškauskas

Pereitam Nr. pastebėjom, kad kurdų klausimas ne tik Washingtonui, bet ir visam Vakarų pasauliui iškilo ne laiku ir ne vietoje, nes nėra kaip jo spresti, nesukiršinus Irako ir visų jo kaimynų. Tam reikia daugiau laiko, geresnių sąlygų ir nuotaikų pasikeitimo. Pavyzdžiui, smarkiai kurdus užstoja Prancūzijos prezidento Mitterrand žmona jais susidomėjo jau 1984 m. Tur kijoje nuteisus 35 metais kalėjimo vieną pareigūną, kuris savo raštinėje leido kalbėti kurdiskai! Turkija ir dabar neišsileidžia toliau į savo teritoriją kurdų. Ji tačiau yra NATO narys ir suvaidino rolę kare su Iraku. Užtat galima buvo suprasti prezidento Busho viešą pažadą nesiųsti į Irako civilinį karą nei vieno amerikiečio kario. Pereitą savaitę tačiau jau dešimt tūkstančių amerikiečių, britų ir prancūzų karių, statė palapines ir kitus elementarius civilizacijos įrengimus šiauriniame Irake, kurį jau ankstėliau JAV paskelbė draudžiama zona Irako kariuomenei.

Pats Bushas taip paaiškino savo politikos pasikeitimą: "Niekas – pamatęs vaizdus ar paskaitęs pranešimus apie tokį žmonių vargą: vyrų, moterų, o ypač nekaltų vaikų, negali nesijaudinti." Iš prezidento, žinoma, negali reikalauti, kad jis vadovautųsi jausmais, tačiau demokratinėje santvarkoje politikai, tikėdamiesi perrinkimo, turi atiduoti duoklę ir

savo pavaldinių jausmams. O tie buvo vieningi. Kiekvienoje TV žinių programoje jie matė vis baisesnę kurdų pabėgėlių vargą. Jei taip po antrojo pasaulinio karo būtų kasdien primenami ir parodomi Stalino trėmimai, jo viešpatija tikrai nebūtų taip ilgai išsilaikiusi.

Jei Kuveito išvadavimą galima laikyti geru precedentu, o iš jų susidaro visa tarptautinė teisė, atskiros, nors ir mažos valstybės suvereniteto naudai, kaip žiūrėti į dabartinį Irako suvereniteto sulaužymą? JT chartoje 2 str. 7-toje pastraipoje aiškiai sakoma: Niekas šioje Chartoje negalima išmaišymą į atskirų valstybių grynai vidaus reikalus. Lai, mei, nėra nei vienos griežčiausios taisyklės be išimties. Juk visos valstybės, įskaitant ir Iraką bei visus jo kaimynus, pasirašė genocido konvenciją, draudžiančią visos tautos naikinimą, kaip kad buvo antrojo pasaulinio karo metu su žydais, ir dabar su kurdais.

Irakas yra, taip sakant, Jungtinėm Tautom nusikaltusi valstybė. Saugumo Taryba net leido su ja kariauti. Galima suprasti, kad kai kurios valstybės šiandien norėtų pareikšti savo 'veto' prieš aktyvų žmonių teisių užstojimą, bet tas klausimas visai JT nesvarstomas, o jau padarytų nutarimų negali vetuoti. Kadangi kariškai Sad damas yra bejėgis, jo interesoje yra koks nors taikingas šio klausimo sprendi-

Lietuvos Krašto Apsaugos Departamentas, būtiniais uždaviniais atlikti, ir kur reikia sargybas eiti, yra suorganizuojama, ir toliau organizuoja, jaunos vyrus. Nors dabar beveik ir beginkliai, bet vyras į vyrą, petis į petį, visad pasiruošę Tėvynei duotą šventą pasižadėjimą be priekaištų atlikti. Nuotraukoje juos matome su savo vėliava, parado metu žygiuojančius Vilniaus gatvėmis.

mas. Juo labiau, kad girdisi vis daugiau balsų už jo patraukimą į tarptautinį teismą, o prezidentas net palankiai atsiliepė apie jo išsvaizavimo iš nukankinto krašto.

Kaip ten bus – pasaulis jau pradeda atrasti savo sąžinę ir nebijo išgirsti jos balso.

ATSISVEIKINIMAS SU STASIU SANTVARU

Liuda Žiaugrienė

Balandžio 12 d. New England Baptist ligoninėje 9 val. 20 min. ryto nuo sunkios ir ilgos ligos mirė poetas, dramaturgas, operos solistas Stasys Santvaras. Negailėstinga liga ir mirtis palaužė poetą jo 89-uose gyvenimo metuose. Daugiau kaip metus kankinamas sunkios ligos buvo rūpestingai globojamas pasiaukojančiai mylinčios žmonos Alės. Deja, šiais metais liepos 1-ąją sueinančio 50-ojo vedybų jubiliejaus jau nebeteks drauge atšvęsti.

Balandžio 13 ir 14 d. "Boston Globe" ir "Boston Herald" laikraščiai išspausdino nekrologus su Stasio Santvaro nuotraukomis. Laisvės Varpo radijas sekmadienio rytą, balandžio 14

d. perdavė liūdną žinią ir paskyrė programą poeto St. Santvaro kūrybai ir atminčiai.

Pirmadienio vakare, balandžio 15 d. apie 200 žmonių, suvažiavusių iš Bostono ir jo apylinkių Cape Cod, New Haveno, New Yorko, Clevelando, susirinko J. Casper Laidojimo Namuose So. Bostone atiduoti velioniiui paskutinę pagarbą ir išreikšti užuojautą likusiai našlei Elenai Santvarienei.

Būdamas labai kuklus ir subtilus, St. Santvaras pageidavo, kad jo laidotuvės būtų paprastos ir kuklios, be prakalbų ir įprastinio ceremonialo per šermenis.

Po klebono kun. A. Kontauto sukalbėtos maldos, (Nukelta į 4 pusl.)

Abu jau amžiną atilsį – Stasys Santvaras ir kan. Mykolas Vaitkus dar gyvenant Vokietijoje, 1947 metais.

• Kas iššaukė Vilniaus 'Kruviną Sekmadienį'? • Vienos kautynės laimėtos, bet kas toliau? •

Kalbama, kad prezidentas V. Landsbergis – greičiausia ir kitų respublikų prezidentai – gavo asmenišką Gorbačiovo laišką su išpėjimu neiššaukti kariuomenės reakcijos, nes jis negalės kary suvaldyti. Išeitų lyg jis pats nuramino savo karius Vilniuje!

Tiesą sakant, užsieniečių ir net savų liudininkų parodymai nebuvo labai tikslūs, o laikraščių iš Lietuvos siuntimas buvo sustabdytas. Tik prieš kokią savaitę pasirodė kovo m. GIMTOJO KRAŠTO numeriai. Ir ką tik gavau GK numerius nuo pat metų pradžios, tik vieno kito dar trūksta.

Atrodo, kad kruvinas sekmadienis bent iš dalies buvo iššauktas Prunskienės kabineto atstatydinimo. Tai įvyko pirmadienį sausio 8 d. 19.45 val. GK redaktorius Čekuolis laikraščio 2 Nr. liudija:

"Buvau AT rūmuose, kai atėjo apie 2000 'jėdinstvininkų' ir Lygos žmonių protestuoti, verst. (A. Terleckas vėliau išvedė saviškius į kitą sparną)". Pirmininkas Landsbergis per radiją pakvietė Vilniaus gyventojus į pagalbą. Kaip visada, jos sulaukta greitai ir gausiai. Paskui, kalbėdamas pro trečio aukšto langą, prof. V. Landsbergis pranešė apie parlamento nutarimą 'išaldyti' kainų pakėlimą ir tuo minią nuramino. Valytojos ir sargai pradėjo didįjį plovimo ir vandens išsėmimo darbą (minia buvo suvaldyta čiurkšlėmis).

Pasikalbėjime ten pat V. Landsbergis aiškino, kad faktinai kainų užšaldymas nereikia nepasitikėjimo vyriausybei. Tik šiuo momentu kainų pakėlimas esąs politiniai nepriimtinas. Vyriausybė tačiau atsistatylino.

Vyr. red. pav. Vyt. Katiulis komentavo:

"Sveika valstietiška logika turėjo pakuždėti, jog ko tikrai Lietuvai šiuo metu nereikia – tai socialinės įtampos. Ją bereginti suskubs išnaudoti Nepriklausomybės priešininkai."

Tie žodžiai buvo pranašingi. Trečias GIMTOJO KRAŠTO numeris I. 17. jau išėjo gedulingas. Algimantas Čekuolis rašė: PAJUDEJO – Laimėjome mūšį, bet nelaimėjome karo. Algis Petrulis duoda reportažą iš Aukščiausios Tarybos rū-

mų. Sovietų kariuomenė puolė TV bokštą ir jį paėmė. Kiti daliniai buvo nukreipti prieš Aukščiausios Tarybos rūmus, kuriuose buvo ir tas korespondentas. Aplink AT rūmus kilo barikados. Karo dalykų neišmanančiam ji atrodė neprieinama tvirtovė. O iš tikro net patiems seniausios konstrukcijos T-56 tankams, tai nekliūtis, o gatvėse matėsi ir naujesni T-72 bei T-84 tankai, sverią 56 tonas. Jiems tuos užkardos lyg degtukų dėžutės.

Tūkstančiai žmonių gyvu žiedu apsupo Aukšč. Tarybos rūmus. Vėliau vienas užsienio žurnalistas, buvęs Beirute ir net Vietname sakė:

"Aš negaliu suprasti, ko dėl jūsų žmonės tokie drąsūs. Juk ką tik tankai traukė žmonių kūnus. O dabar, kai riaumojantys geležies kalnai artėja prie parlamento, žmonės bėga prieš juos."

Suprantate – ne nuo jų bėga, o į juos. Aš niekada ir niekur šito nemačiau.

Per garsiakalbius dažnai skambėjo: pasiruoškite – parlamento link artėja tankai. Tik vėliau jis suprato, kodėl taip dažnai. Pasirodo 5-8 tankų grupė kas kelias valandas imituodavo ataką: dideliu greičiu pasileisdavo nuo Vingio parko ir paskutiniu momentu pasukdavo į šoną. Ir taip daug kartų. Vėliau net pasigirdo: pasiruoškite – laukiama cheminė ataka. Visi užsidėjo dujokaukes, bet puolimas taip ir neįvyko.

Naujasis ministras pirmininkas A. Šimėnas neišlaikė tos atakos. Jau rašėm, kad jis dinga. Daugelis deputa-

tų bijojo dėl savo šeimų. Beveik visi žmonas ir vaikus buvo paslėpę. Korespondentas juos supratęs. Net pats Brazauskas prasitarė: dabar tai jau galas. Jis ironiška šypsena palydėdavo Landsbergio pranešimus.

Landsbergis kelias paras nepaliko rūmų. Ir jokios baimės jo akyse korespondentas neišskaitė. Jis nesišėjęs, kad muzikas gali turėti tiek daug drąsos ir ryžto. Kitą dieną, kai pavojus sumažėjo, pasigirdo ir Antano Terlecko balsas. Jis mėgino įtikinti užsienio žurnalistus, kad neimtų interview vien iš Prunskienės, o kalbėtų ir su visais kitais. Kurgi jis buvo visas šias dienas? Paaikškino, kad kūrė pagrindį.

Korespondentas mano, kad išlaikyti tą nepaprastą įtampą parlamento rūmuose padėjo aplink rūmus susirinkusios žmonių minios.

Šių citatų pakanka įrodyti, kad būta įsakymo varžytis su žmonių aukomis. Jei būtų norėta, mūsų valdžia senai būtų išvaikyta.

Kas Gorbačiova nuo to iki šiol sulaikė? Landsbergis mano, kad nenoras prarasti bet kokį prestižą užsienioose. Aukščiau minėtame pasikalbėjime su Čekuoliu mūsų prezidentas pareiškė, kad Maskva po truputį bando įpratinti Vakarus prie vis smarkesnio jos spaudimo. Per tas akcijas kariškiai gaus į rankas kozirį – tarsi jiems iš tikro leidžiama Lietuvoje elgtis taip, kaip Maskvoje, Vakarams tik pageidaujant, kad 'nebūtų pralieta kraujo'.

Gali būti, bet matant visus iki šiol parodytus suge-

■ Iš kitos pusės

Šiais laikais pranašauti ateitį bet kuriame krašte yra nedėkingas darbas. Ypač Lietuvoje. Tiek daug vilčių, nemažiau didelių pavojų. Svarstydamas kas bus toliau Nikolajus Medvedevas GIMTAJAME KRAŠTE rašo, kad jį džiugina rusų, baltarusių ir ukrainiečių parodytas solidarumas lietuvių reikalavimams, net stojant į Lietuvos krašto apsaugos būrius. Už tat ir lietuviai turėtų stiprinti Lietuvos žmonių pilietiškumą, vienyti Lietuvos žmones, nepaisant jų tautybės ir tikėjimo. Girdi, kiekvienas iš mūsų, suprantantis artėjančius pavojus ir jaučiantis atsakomybę, turėtų gesinti mažiausius tautinės nesantaikos židinius. Tautinė santarvė – vienas iš labiausiai reikalingų veiksnių.

Labai teisinga, bet kiek Lietuva, kad ir kartu su kitais Pabaltijo kraštais, gali paveikti į visos Sovietijos istorijos eigą?

Neturint po ranka geresnių pavyzdžių prireikė griebtis analogijos su gyvulių anatomija. Medvedevas rašo:

"Kadaise, prieš dvejus metus, kalbėjomės su gerb. A. Čekuoliu apie Lietuvos vaidmenį SSSR tautų ir žmonių likimui. Tada pastarasis, manydamas jog aš pervertinu šio vaidmens reikšmę pasakė: 'Tu galbūt teisus, bet ar gali uodega vizginti šunį? Ji pernelyg maža...' , j tai aš atsakiau: 'Tai esame maži, tačiau katei, krintančiai nuo aukštumos, uodega padeda nutūpti ant keturių letenų ir išlikti gyvai'."

Užsiminus uodegas... staiga atsiminiau, kad paskutinio mis žiniomis šiame krašte velniais, taigi uodeguotom esybėm, tiki 56% amerikiečių. Esant tokiam dideliui skaičiui 'tikinčiųjų', atsiranda ir apstėstų. Pareikalavimui atsirado ir pasiūla. New Yorko arkivyskupija net paskyrė specialų pareigūną-kunigą, kurį mačiau per TV, koordinuoti egzorcizmą, atseit piktųjų dvasių, demonų – anot to kunigo, išvarymą. Lietuvoje apie tai taip senai negirdėjome, kad to termino nėra nei išeivijos nei tėvynės kalbų žodynuose. Jį tik radau iš rusų kalbos išverstam Tarptautinių žodžių žodyne. Neesant kitos išeities ar negalima būtų už akių egzorcisuoti tokį Saddamą Husseiną ir tiek daug, atrodo, apstėstų žmonių Sovietijoje?

Nerimtai? Tiesa, bet ką, gali rimtai kalbėti apie šių dienų politinę padėtį? (vm)

MENINĖ ATGAIVA BOSTONE

Jeronimas Kačinskas

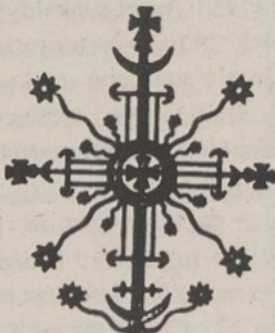
Jau kurį laiką pradėjome nuogausti, kad Bostono renginių paklausa 90 laipsnių kampu krypta pramoginio pasitenkinimo arba pseudo-kultūrinės orientacijos linkme. Nors kultūrinės savisąmonės nuotrupų retkarčiais pasitaiko, tačiau tai neišjudina visuomenės iš stagnacijos geresnio skonio meno pajautimo.

Šiomet balandžio 7 d. 3 val. po pietų Bostone buvo meninė atgaiva tiems, kurie visada laukia turiningesnių kultūrinių apraiškų koncerti

nėje estradoje. Trys menininkai iš Lietuvos, profesionaliai pasiruošę, dideliu emocinių savybių perteikimo patyrimu atliko koncerto programą, apimančią lietuvių, svetimų kompozitorių, baroko laikotarpio ir dažniau girdimų operų arijų. Tai buvo Lietuvių Fondo renginys.

Kaip galima buvo tikėtis, aukštas meninis lygis ir solistų Irenos Milkevičiūtės, Virgilijaus Noreikos ir koncerto akompaniatorės – pianistės Gražinos Ručytės – Landsbergienės nuo pradžios iki galo išlaikytas.

Prieš daugelį metų Virgilijaus Noreikos girdėtas koncertas buvo palikęs gilų įspūdį. Ir dabar jis ne kiek neprarado muzikinio teksto išraiškos stiprinimo, kurį ypatingai parodė Pajaco operos arijoje. Seniau, atrodo, solistas prisilaikė lyrinio tenoro stiliaus niuansavimo apimtyje. Šiuo laiku, Virgilijaus Noreikos balsui žymiai pastiprėjus, jis nevengia savo atlikime dramatiškas prasiveržimų. Dėl jo turimo balso resursų kartais jam nereikia dėti specialių pastangų vienai ar kitai dramatinei sąvokai pabrėžti. Tas tai savaime išeina. Publika, įtemptai klausydama kraštutiniai gyvo ir jausmus (Nukelta į 10 psl.)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home 2533 West 71st Street Chicago, Illinois 60629 1-(312)-476-2345	Petkus Funeral Home 1410 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-863-2108
Hills Funeral Home 10201 South Roberts Road Palos Hills, Illinois 60465 708-430-4455	Petkus-Butkus Funeral Home 1446 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD A. PETKUS	DONALD M. PETKUS LAWRENCE C. GASUNAS
---	---

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 19191
CLEVELAND, OHIO 44119-0191
Tel. (216) 531-8150
FAX 216 531-842819807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MŪSŲ DARBAI, MŪSŲ RŪPESČIAI

Šią savaitę kaip ir baigėme kraustyti į naują vietą. Dabar visi turime stalus, turime kėdes ir ramiam darbui reikalingas priemones. Vieni kompiuterius, kiti tik rašomas plunksnas, bet visi gerą nuotaiką.

Man tas kraustymasis iš tų "šauniai" apleistų patalpų, ten pabuvus tik mėnesį, buvo lyg grįžimas iš tremties. Svarbiausia, kad ten dar gal ir gyvena viena kita lietuviška šeima, bet nuolatinis klijentas tebuvo tik vienas. Jis, saujoj laikydamas 60 centų, išėjus naujam Dirvos numeriui, ateidavo nusipirkti. Ir laikraštį gavęs dar paklausdavo; kas nauja?

Dabar naujoji vieta, kur kiekvienoje gatvėje yra po kelias lietuviškas šeimas, pradėjo daug kas lankytis. Vieni smalsumo vedini, kiti palinkėti, kad darbai gerai sektųsi.

Mus, viena iš pirmųjų, kaip mes vadinam "iš valdžios viršūnių" aplankė Rūta Sakienė – Tautinės Sąjungos vicepirmininkė. Kaip iš kalbos supratome, juos, gyvenančius Kalifornijoje, buvo pasiekę gandai, kad Dirva nusikėlė į kokią tai skylę. Ir džiaugėsi, kad rado visai padoringas patalpas, kur galima ramiai planuoti ir dirbti patikėtą darbą. Išvažiudama net atnešė šampano butelį ir visiems linkėdama darbingų dienų pakėlė, tiesa, ne skambančius stiklus, bet popierinius puodukus, kuriais mes išgeriam pačių išsivirtą kavą. Ačiū už tas, ačiū už linkėjimus, bet labiausia už aplankymą.

Neseniai mus lankęs vienas Gimtojo Krašto redaktorius – Vytautas Katilius sakė, kad ir jie dirbdami, dabar jau užgrobtuose spaudoje rūmuose, turėję visiškai panašias patalpas. Tik tose patalpose buvę daug daugiau darbininkų. Atseit, toje srityje mes esame žymiai atsilikę.

Tikra tiesa, bet niekada tarnautojais jų ir nesivysime. Mes čia turime kitaip tvarkytis. Tarnautojų skaičių apsprendžia visų JAV lietuviškų laikraščių pajamos. Ir jei, ne vienu ar kitu būdu surenkamos aukos, daug kam jau senai būtų reikėję iškelti baltas pasidavimo vėliavas.

Praėjusiam Dirvos numeryje visi skaitėte, ką galėjo Dirvai duoti vieno energingo, rūpestingo ir gerai suplanuoto asmens užsimotos pastangos. Tai Irenos Kriaučeliūnienės \$100,000 įvykdytas vėjus. Ji sugebėjo suburti tokį talkos būrį, kuris jai ir padėjo tą vėją net su kaupu įvykdyti. Už tą jos didelį darbą, gal kaip reikiant ir nebuvo laiku padėkota, todėl tą darau dabar tikėdamas, kad visi skaitytojai ir bendradarbiai prie tos padėkos prisideda. Ir noriu tikėti, kad kai vėl ateis sunkios dienos, bus į ką kreiptis ir pagalbos sulaukti.

Dabar, kada turime darbui ir iš namų susisiekimui daug patogesnes sąlygas, kada vėl jaučiame kylančią nuotaiką, reikia daug ką padaryti, ko anksčiau nebuvo daroma. Pirmiausia, reikia užmiršti pajuokai vadinamą lenkiško ūkininkavimo – būdą – gyventi ne pagal pajamas, o pagal išlaidas. O kad tai įvyktų, mums reikia gerinti Dirvos turinį, vėl atgauti prarastus skaitytojus, ieškoti naujų. Ir skaitytojus, visom galimom priemonėm rišti prie laikraščio. Štai ateina šventės, o Dirvoje su sveikinimais ir linkėjimais tepasirodo tik organizacijų vadovybės. O kur skaitytojai? Kiti lietuviški laikraščiai mus senai pralenkė.

Ir dar vienas reikalas, kuris Dirvoje beveik užmirštas. Visi mes einam į saulėleidį. Ar pagalvojam, o po mūsų ar laikraštis eis, ar turės didesnių ir mažesnių bėdų, ar bus kas talkina? Jei pagalvosim, tai kai rašysim paskutinės valios dokumentą – testamentą, įrašykim ir Dirvos vardą. Tokią gražią pradžią yra padarę du asmenys – anksčiau Simas Kašėlionis ir Juozas Jurevičius, mirę tik prieš metus Chicagoje. Ačiū jiems, bet ačiū ir tiems, kurie šį raginimą atsimins. Dirvos redakcijoje bus prikelta tokia jų pagerbimo lenta. O kiekvienų metų pabaigoje bus nuolat primenami jų vardai ir pavardės Dirvos puslapiuose.

Džiaugiamės, kad palengva pradeda judėti ir Bendradarbių Fondas. Įsijungia nauji, atsiliepia ir seniau rašiusieji. Ateina ir skaitytojų talka, kad reikia į bendradarbius įjungti tą ir aną, kurie turi žinių ir šmaikščią plunksną. Stengsimės norus pildyti. Bet apie Bendradarbių Fondą plačiau pakalbėsime kitą kartą.

B.G.

Dainų ir šokių ansamblis Ekranas Clevelande atlikęs du koncertus: Clevelando valstybiniam universitete ir Dievo Motinos parapijos auditorijoje.
V. Bacevičiaus nuotr.

KENKSMINGI ŽODŽIAI IR SĄVOKOS

Antanas Dundzila

Sekant spaudą bei bendrai Amerikos žinių pramonę, matosi apčiuopiamai daug Lietuvai nepalankios, mus neteisingai charakterizuojančios terminologijos bei sąvokų. Kasdieninių žinių traktavime tokia medžiaga naikina ar bent silpnina mums reikalingą viešąją nuomonę. Kartais nežinia, ar tai daroma sąmoningai ar iš tinkamai nesuprasto Lietuvos reikalo. Vienaip ar kitaip, su šiais reiškiniais reikia kovoti arba, mažių mažiausiai, stengtis juos neutralizuoti.

Tų nepageidaujamų, mums kenksmingų terminų bei sąvokų pavyzdžiais galėtų būti šie:

– Lietuva yra mažas kraštas (suprask... kam čia rūpintis mažo = nereikšmingo krašto reikalais);

– Lietuva tik 20 metų buvo nepriklausoma (implikacija: koks čia dabar gali būti praktiškas motyvas nepriklausomybei);

– Lietuva senai – prieš pusimtį metų – buvo nepriklausoma (implikacija: nejudinkime senai vienaip ar kitaip "sutvarkytų" reikalų);

– Lietuva 130 metų priklausė Rusijai (suprask: čia rams priklausęs kraštas yra carų įpėdinių nuosavybė);

– Yra negriautinios nusistovėję dabartinių Europos valstybių sienos (suprask: po II Pasaulinio karo pabaigos sienų klausimas nekeltinas);

– Ir t.t. ir t.t.

Lietuvių angliškai leidžiamas *The Observer* žurnalas buvo bene pirmasis, jau 1990 metų pradžioje į šį reiškinį atkreipęs dėmesį. Šio žurnalo 1990 metų pirmajame numeryje buvo geras, motyvuotai parašytas V. P. Janusonio straipsnis, pavadintas "Mūsų, kuriuos reikia naikinti". Vėliau, 1990 metų bėgyje, prieš LB ruošiamas didžiasis Vašingtono demonstracijas, buvo siūlyta šia tema išleisti lankstinuką ar brošiūrėlę. (Deja, kai demonstracijų orga-

nizavimas atsidūrė "centro" rankose, šiuo reikalu nieko nepadaryta.) Tuo tarpu tie nepageidautini terminai yra mums trinami, kaip druska į žaizdą. Jie klaidina ir migdo pasaulio viešąją nuomonę, jie stiprina Gorbačiovo – Busho užimtą mūsų krašto marinimo liniją, jie griauja Lietuvos laisvės aspiracijas. Su tais terminais privatu susipažinti, į juos reaguoti.

• • •

Tad ir čia, dabar pradėsime su Janusonio iškeltais mitais, o prie jų jungsime kitus.

• Status quo. Kas čia dabar su tais pabaltiečiais, ko jie užsimanė nepriklausomybės? Juk jiems būtų daug geriau gyventi pertvarkytoje Sovietų Sąjungoje... Visas reikalas paliktinas taip, kaip dabar yra – status quo!

• Maži kraštai. Kiek kartų esame girdėję, kad Pabaltijo valstybės yra mažos, o dabar juk gyvename didelių valstybių amžiuje! Šiais laikais pasauliui reikia ne skaldytis, bet jungtis...

• Balkanizacija. Į mažesnius vienetus suskaldyta didelės valstybės teritorija (ta didelė valstybė, aišku, yra sovietija) ves į nepastovią, su kaimynais tik kivirčius keliančią padėtį...

• Ekonominis skurdas. 1990m. pradžioje didysis šių laikų humanistas Gorbačiovas pabaltiečius išpėjo, kad nuo sovietų atitrūkę kraštai bus pasmerkti ekonominei pražūčiai, kad Motina Sovietų Sąjunga dabar tų kraštų žmones ekonomiškai tik ir palaiko...

• Sovietai destabilizacija. Tiek Gorbačiovas, tiek kai kurie JAV Valstybės departamento pareigūnai mano, kad Pabaltijo tautų nepriklausomybė sudarytų precedentą ir kitoms sovietų imperijos respublikoms. Tokia įvykių eiga nuverstų

Gorbačiovą ir privestų visą sovietų imperiją prie anarchijos...

• Lietuviai – iškrypėliški atsimetėliai. 1990-IV-20 *The Wall Street Journal* Lietuvą pavadino "the renegade republic". Nelengva tiksliai išversti tą "renegade" būdvardį į lietuvių kalbą. Angliški žodiniai štai kaip jį apibūdina: "...one who rejects his religion, cause, allegiance, or group for another; traitor; an outlaw." Ar bent vienas iš jūsų sutiktų būti vadinamas "renegatu"???

• V. Landsbergis – netikęs vadas. Jau 1990-VI-11 d. *Time* žurnalas pranešė, kad V. Landsbergis Gorbačioviui nepatinkęs, Gorbačiovas Landsbergį paniekinančiai vadina muzikantu, jį laiko mėgėju, o ne profesionalinio lygio politiniu vadu. Panašiai galvojo ir kelios mūsų išeivijos spaudoje darbuotojos ... (Joms taikliai oponavo V. Plukas DRAUGE.) Pasaulinėje arenoje Landsbergio profesija yra lygintina su trečios rūšies filmų aktorium (JAV Reaganu), prieškariniu pianistu (Lenkijos Paderevskiu), šių laikų elektros mechaniku (Lenkijos Walesa), rašytoju (Čekoslovakijos Haveliu) ir kitais:

• Sovietų vidaus reikalas. Nežiūrint, kad kalbama apie Pabaltijo valstybių neteisėtą įjungimą į Sovietų Sąjungą, šių valstybių nepriklausomybės reikalas yra laikomas "vidiniu" sovietų reikalu. Gi į vidinius suvereninių valstybių reikalus kitoms valstybėms kištis nepridera...

• Apsisprendimas ar nepriklausomybė? Čia yra prez. Busho didžioji nuodėmė, tiesiog Pabaltijo valstybių išdavimas Gorbačioviui. Baltieji rūmai ir Valstybės departamentas daug mieliau kartoja "apsisprendimo teisės" bendrybę, bet ne Lietuvį (Nukelta į 10 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

GALI VISKO TIKĖTIS

Iš visų pusių vėl atsišaukia blogų būsimų žinių nuojauta. Sovietinės kariuomenės judėjimas, naujų dalinių atkėlimas į Lietuvą, grasinimai užimti telefonų ir kitų susižinojimo centrų, kalbos apie naujų pastatų užėmimą, iš pravažiuojančių automobilių šaudymai į Lietuvos vyriausybės pastatus, nieko gero nežada.

Kai kas samprotauja, kada M. Gorbačiovas neišsikapsytys iš suraizgytų politinių ir ekonominių bėdų, į jo vietą ateis kariuomenės diktatūrinė valdžia. Ir dabar toji kariuomenė, keliose respublikose, kurios labiausiai neklauso Kremliaus įsakymų, daro generalines repeticijas ką tokiu atveju tuoj reikės padaryti.

Yra ir nuomonių, kad tai tik nauja gasdinimo banga. Gerai, kad tik tai būtų. Bet kai tokios blogos žinios ateina ne iš vieno šaltinio, o iš Lietuvos Saugumo, Krašto apsaugos departamento, pačių parlamentarų, kurie turi ryšių su ta "kita puse", gali visko tikėtis.

• **LIETUVOS MINISTERIS PIRMININKAS** Gediminas Vagneris jau buvo Otavoje, tarėsi su užsienio reikalų ministriu, parlamentarais ir pramonės bei prekybos atstovais. Ar jam pasiseks ką nors gero, be pažadų, gauti kokios nors pagalbos dar sunku pasakyti. Gaila, kad Canados ministeris pirmininkas Mulrony pažadėtą pasimatymą atšaukė. Esą, jo motina, esanti Floridoje, sunkiai susirgusi.

Canados lietuviai, kurie tą atvykimą organizavo, daro viską, kad ką nors apčiuopemesnio iš Canados parsivežtų.

• **LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS Taryba**, posėdžiavusi Jurmaloje, priėmė Islandijos pasisiūlymą tarpininkauti derybose su Sovietų Sąjunga. Bet Kremlius, protestuodamas prieš Islandijos Baltijos kraštų politinį ir ekonominį rėmimą, savo atstovą iš Islandijos atšaukė. Ir atrodo, kad santykių kol kas su Islandija negerins, o apie tarpininkavimą derybose tylės.

• **LIETUVOS SAUGUMO DEPARTAMENTE**, pasikeitus viršininkams, persitvarkymo reikalai dar nenurimę. Iš to departamento dar pasitraukė vienas iš pagrindinių šulų – G. Arlauskas. Esą, dar bus ir daugiau pasikeitimų. Net kalbama, kad tame departamente yra asmenų, kurie ir dabar dirba KGB naudai.

• **SOVIETINIS RUBLIS** pastebimai pinga. Lietuvos bankai už JAV dolerį jau duoda 31 rublį. Už Canados dolerį 26 rublius, už Anglijos svarą 55 rublius. Daugiau rublių duoda ir už kitų kraštų pinigų. Rublį Lietuvoje dabar vadina mediniu pinigais. Esą, medis džiūdamas traukiasi. Traukiasi kasdien ir rublis.

• **LIETUVOS VALSTYBĖS KONTROLĖS** departamente dabar dirba 170 tarnautojų. Ir jie nespėja visų reikalų greit sutvarkyti, nes valstybės turtų eikvojimas padidėjęs ir valstybės tarnautojų darbingumas pastebimai sumažėjęs. Kontrolės departamento direktorius Kazimieras Uoka, užklaustas apie buvusios min. pirmininkės užvestą darbo tyrinėjimą tik tiek tepasakė; gal tik už kokių dviejų mėnesių, kada bus surinkti visi duomenys, jis galėsias ką nors pasakyti, o dabar nieko.

• **DABAR LIETUVOJE IŠEINA** per 1000 įvairių leidinių. Nuolat skundžiamasi laikraštinio popierio stoka, o vistiek leidėjai jo sukombinuoja, nors popieris labai pabrangęs.

Visi pripažįsta, kad tiek laikraščių, kiek dabar Lietuvoje atsirado, tikrai nereikia. Juos, kaip tik Lietuvoje atsiras sava ir tvirta valiuta, atrinks pats gyvenimas.

• **PARLAMENTO SLUOGSNIUOSE** dabar daug kalbama apie Lietuvos konstitucijos ruošimą. Esą trys projektai. Vienas iš jų yra ruoštas ir JAV nuvykusių konstitucinės teisės žinovų, bet apie jį mažiausiai kalbama, kaip per daug atsiėmusį į JAV teisę.

• **NUOGASTAUJAMA**, kad Lietuvos pramonė praėjusiais metais pagamino 4 1/2% mažiau įvairių gaminių. Bet stebimasi, kad per neramius praėjusius metus statyba sumažėjo net 46%. Stambiųjų gyvulių sumažėjo 25%, kiaulių 13%, kiaušinių 11%. Pirmą kartą Lietuvoje pasigirdo balsai, kad reikia rimtai susirūpinti Lietuvos žemės ūkyje atsiradusiomis produkcijos mažėjimo ligomis.

• **BUVO MANOMA**, kad Vilniaus miesto Tarybai pabalsavus prieš buvusį merą Vytautą Bernatoni, naują merą nepasiseks greit išrinkti. O atsitiko kitaip. Vilniaus nauju meru išrinktas Arūnas Štaras, 40 metų amžiaus, Vilniaus universiteto docentas, matematikas, Sąjūdžio remiamas kandidatas.

• **VILNIUJE LANKOSI** ir su Aukščiausios Tarybos pirmininku Vytautu Landsbergiu susitiko JAV žemės ūkio ministeris, o taip pat ir Didžiosios Britanijos pasiuntinys Maskvoje. Kalbama, kad tai patys didieji ir senai laukti svečiai.

• **VĖL PASIGIRDO BALSAI**, kad Lietuvoje didžiausias nelaimės gali sukelti Ignalinos atominė elektrinė; kuri vėl turėjo kelis sutrikimus, Kėdainių ir Jonavos azotinės ir Mažeikių naftos perdėbimo įmonės.

Prie Vilniaus katedros, kaip ir ankstesniais laikais, pareikšti savo valią dažnai susirenka dideli būriai vilniečių..

ATSIISVEIKINIMAS SU STASIU SANTVARU

trumpą žodį tarė Amerikos Lietuvių Rašytojų Draugijos atstovas, rašytojas L. Lėtas. Nuo Bostono visuomenės įžanginiu žodžiu dr. J. Gimbutas pakvietė prabilti paties poeto žodžiais. St.

Santvaro eilėraščius, parinktus jo gyvenimo palydovės – žmonos, įtaigiai, giliame susikaupime perskaitė Gita ir Aidas Kupčinskai. Paskutinį kartą poetui, apsup-tam daugybės pavasario gėlių, skambėjo jo paties eilės mylinčios sielos, filosofo kančios balsu, taikoje pasitinkant amžinąją ramybę. Atvykusi iš Clevelando S. Gedgaudienė perskaitė eilutes iš paskutinės, ką tik išleistos St. Santvaro knygos "Saulėlydžio sonetai" ir įteikė knygą poeto našlei. Knygos išleidimą parėmė Tautinė Sąjunga. Tačiau pačiam poetui taip ir neteko pamatyti savo paskutinio kūrinio, kurį jis, pagal Beethoveną, vadino savąja "devintąją simfoniją", nes tai buvo jo devintasis poezijos rinkinys.

1991 m. išleisti "Saulėlydžio sonetai" simboliškai uždaro St. Santvaro lyrikos ciklą, kuris buvo pradėtas 1921 m. rinkiniu "Saulėtekio maldos". Dieną prieš mirtį žmona Alė perskaitė poetui š.m. Nr. 3 "Akiračiuose" išspausdintą A.T. Antanaičio šios knygos recenziją, o dabar, gavusi ją, įdėjo į savo vyro karstą.

Regina Petrutienė iš Cape Codo perskaitė rašytojo ir ilgamečio draugo Jono Rutenio eilėraščių. Pats būdamas ligonis, Jonas Rutenis rado savy kūrybinių jėgų atsiliepti į artimo draugo paskutinę kelionę.

Per šermenis suaukota \$2290 ir pagal St. Santvaro valią bus perduota LB "Dovana Lietuvai" fondui.

Balandžio 16 d. St. Brigid bažnyčioje So. Bostone 10 val. ryto buvo laikomos šv. mišios už velionio sielą. Mišias aukėjo klebonas kun. A. Kontautas ir klebonas kun. emeritas A. Baltrušiusas. Giesmes giedojo

solistas B. Povilavičius, vargonavo kompozitorius J. Kačinskas.

Pamaldoms pasibaigus, ilgai nusitęsusi gedulinga automobilių procesija palydėjo poetą St. Santvarą į New Calvary kapines. Po religinių apeigų ir sugiedotų "Marija, Marija" ir Lietuvos Himno, St. Santvaras palaidotas šalia savo sūnaus Algi manto. Po laidotuvių žmonės vėl susirinko į gedulingus pietus Lietuvių Piliėčių Klubu salėje.

Gyvendamas Bostone, St. Santvaras buvo Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis ir sudarytojas, aktyviai dalyvavo Bostono lietuvių kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje. Jo vardas neatsiejamas su bostoniečių Lietuvių Bendruomene ir jo rengtų Kultūros klubo ir kultūrinių "subatvakarių" aidas aidai iki šiol.

Plati interesų ir veiklos skalė pritraukdavo prie St. Santvaro įvairiausių profesijų ir pažiūrų žmones: politinius veikėjus, dvasininkus, menininkus, artistus, rašytojus., kaimynus ir paprastus,

eilinius. Kalbėdamas bent šešiomis kalbomis, turėjo draugų tarp italų, vokiečių, rusų, lenkų žydų ir amerikiečių. Gulėdamas ligoninėje, žavėjo savo kantrybe ir gerumu visiems, padedant nuo slaugių iki gydytojų. Jis dalinosi savo talentu ir atvira, mylinčia širdimi vienodai, tolygiai ir nesugrąžinamai su visais jį pažinojusiais.

Narsaus kovotojo dėl Lietuvos laisvės, taurių jausmų ir kilnios sielos Poeto, Žmogaus Stasio Santvaro atminimas liks neišblėstamai gyvas mūsų širdyse.

Redakcijos pastaba. Dėkojame mūsų bendradarbei Liudai Žiaugrienei už laiku atsiųstą Stasiui Santvarui suruoštą atsisveikinimą. Nuotraukų, iki Dirvos atidavimo į spaustuvę, negavome. Jas spausdinsime, žinoma, jei gausime, kitame Dirvos numeryje.

Ar Tavo kaimynas skaito Dirvą? Jei neskaito, pasirūpink, kad skaitytų.

AMERICAN EXPORT-IMPORT INC.
Chicago, Ill. 60441, U.S.A.

Canadian European Export-Import Co.
404 Roncevalles Ave., Toronto, Canada M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860, Fax (416) 533-4910

Siunčiame siuntinius į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją, Gudiją, Moldaviją, Krymą, Leningradą, Maskvą

Tikra naujiena – niekad nebuvo taip daroma

- **Garantuotai žemiausios kainos,** siuntinius pristatome į namus – patikimas, patikrintas patarnavimas.
- **Visos kainos įskaitomos į persiuntimą,** gavėjas nieko nemoka.
- **Siunčiame naujų ar senų drabužių** siuntinius, nemažesnius 5 kg. ar 12 svarų.
- **Siunčiame maisto siuntinius** – reguliariai ar skubiai, pristatoma per 2-3 savaites.
- **Persiunčiame pinigų** – tiesiog iš rankų į rankas jūsų norimam asmeniui.
- **Pasiunčiame gėles**
- **Parduodame automobilius** visoje Rusijoje pristatome mamą

Mūsų Centrinis Biuras JAV

R & R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway,
Buffalo NY 14212
Tel. (716) 894-9880

KŪRYBA IR MOKSLAS

POETĖ JANINA DEGUTYTĖ

Jos mirties metinių proga

Zita Lebedžiūtė – Krukonienė

Praėjus dešimtmečiui po baisaus ir tragiško Lietuvos kultūros persiskyrimo, kada dauguma Lietuvos rašytojų ir kultūrininkų pasitraukė į vakarus, kad poeto Jono Aisčio žodžiais tariant, galėtų liūdyti pasauliui apie Lietuvą ištikusią tragediją, o kita dalis, likusi su savo tauta, buvo arba išsklaidyta po Sibiro platybes, arba nutilusi ilgiems metams. Kada pasitūsi greičiu buvo prievarta brukama netikra vertybių skalė, kada žmonės dar tik buvo bepradėdą atsipeikėti po išvežimų siaubo, kada bent dešimtmetį Lietuvos kultūriname gyvenime siautėjo vidutinio talento kūrėjai ir didžiausiu literatūriniu pasiekimu buvo laikomas Jono Dovydaičio romanas "Dideli įvykiai Naujamiestyje", apdainuojantis socialistinius "pasiekimus", kaip šalto vėjo gūsis, kaip ilgai lauktas pavasarinio žiedo pumpurėlis, pasigirdo švelnus ir šiltas poetės Janinos Degutytės balsas.

Janina Degutytė priklausė giliai tragiškai poetų kartai. Gimusi 1928 metais ir vaikystę praleidusi Nepriklausomoje Lietuvoje, užauginta ir išauklėta laisvos minties dvasia, pakankamai didelė, kad suprastų pokario metus ir prisimintų išvežimų siaubą. Ši karta turėjo kurti baisaus melo laikotarpiu, kurti ir suprasti, kad sako ne visą tiesą, kad daug kas nutylima. Kaip galėjo atlaikyti jautri širdis?

O poetė turėjo jautrią širdį. Apie tai liūdija poetę gerai pažinojusi literatūros kritikė Viktorija Daujotytė.

Ypač jautri poetė yra gamtai, jos grožiui.

"Man gyvas buvo medis, gyvas žolynas, stengiausi suprasti jų kalbą ir neižeisti jų net juodom mintim. Atsimenu pokario metus. Abi dvi su drauge, basos ir amžinai alkanos, vieno tetroškom: turėti savo sodą, mažą mažutėlį, bet kad jame augtų medžiai ir gėlės..."

Kitur ji rašo:

"Ankstyvoj vaikystėj ma ne sunku buvo prisišaukti. Aš gyvenau savo pasauly su žolėmis ir medžiais, su paukščiais ir akmenimis."

Visi, pažinojusieji Janiną Degutytę, tvirtina, kad ji buvo uždaro būdo. Ypač ji nemėgdavo kalbėti apie savo kūrybą. "Skaityti viešai sa-

vo eilėraščių nemėgstu", o "jau kalbos apie eilėraščius bijau už viską pasaulyje." "Jausdama artėjantį eilėraščių, bėgu į vienatvę, kaip sužeistas žvėris."

"Aš nenoriu drungno vandens
Ir takų smėliu pabarstytų.
Te ugnim mėlyna srovens
Mano dienos nuo ryto lig ryto.
Tik neduok man drungno vandens
Ir takų, smėliu pabarstytų

Aš nenoriu laimės mažos,
Aš nenoriu mažičio skausmo.
Jūs abu mano siela nešios –
Bekraščius. Kaip šilas – gausmą.
Man nereikia laimės mažos.
Man nereikia mažičio skausmo."
(*"Aš nenoriu drungno vandens"*)

Poetė, kiek leidžia to me-
to sąlygos, bando įprasinti

savo paauglystės išgyveni-
mus...

"Jau vieškelis nekrūpčioja nuo šūvių,
Nuo motinų raudų, nuo degančių namų...
Tik pienė pagriovį iškėlusį saulytę,
Tik zuikis tupi kelio vidury grumstu tyliu...
Tik siauros, plačios ratų provėžos matyti –
Čia vežė duonos, pieno ir gėlių..."
(*"Lino rankšluostėlis"*)

Svarbiausios nuolat rin-
kiniuose pasikartojančios

Janinos Degutytės, kaip poe-
tės, kūrybos savybės yra:

giliai išgyventas vidinis pasaulis,
susišaukiąs su išoriniu gyvenimu, sąlytis su gamta,
gilus meilės jausmas Tėvynei, jos kalbai

Savo eilėraščių rinkiniuose poetė vis papildys šias temas kitais niuansais, kitais potėpiais tapys ir nagrinės, tačiau iš šitų išgyvenimų gims patys geriausi ir patys lyriškiausi jos eilėraščiai.

Kalbėti apie Degutytę tai kalbėti apie du pasaulius. "Visada gyveni kažkokį dvi gubų gyvenimą, jautiesi lyg dviejuose pasauliuose", – prisipažįsta poetė. Vienas iš jų išoriškas, buitiskasis: literatūros studijos Vilniaus universitete, kurį baigė 1955 m., mokytojavimas Tauragėje, vėliau Nemenčinėje, redaktorės darbas grožinės literatūros leidykloje. Dar vaikystėje patirta daug dvasinių sukrėtimų, prarasti artimiausi žmonės.

Jaunystėje pajusta sunki, neišgydoma širdies liga. Ilgi mėnesiai, praleisti ligoninėje beveik nejudant.

Kitas pasaulis – pagal

Tu priartėji – ir viskas pasikeičia.
Kitom spalvom užsidega ir dienos visos, ir naktys.
Ir taip keistai nutolsta kambario sienos į gatvę,
Į gatvių užiantį srautą... Bet ir ten sunku išsitiesti.
Kaip gaivų sodą, kaip visą žemę rasotą –
Laikau ant delno saulėm varvančią kriaušę...
Ir toks brangus tas mažiutis oro gurkšnys,
Kurio nieks neįvertina,
Kurio nieks neįjaučia,
Kol kvėpavimo neužgniaužia...
(*"Tau, kurios vardas mirtis"*)

Pirmuosiuose eilėraščių rinkiniuose – "Ugnies lašai" (1959) ir "Ant Žemės delno" (1963) – daug jaunatviško romantizmo ir sielos maksimalizmo.

Kalbėdama apie Tėvynę poetė nevariojo skambių žodžių, bet ta nuolatinė tėvynės meilė juntama kiekviename jos eilėraštyje. Tėvynėje – tai visų pirma gimtoji

žemė su rūpintojėliais pakele, rugių žydėjimas, šienapjūtės naktų šviesumas. Tai žemė, kuri tiek daug išskendėjo.

Taip gelia sąnarius nuo ežero vandens,
Ir džiūsta burna, ir akys drėksta nuo vėjo...
Tik mano rankos brolių sukepusio kraujo,
Tik mano rankos šitų marškinių neišvelėja...

Ir ką aš motinai parėjusi pasakysiu?..
Ir žydi marškiniai, ir žydi raudonom tulpėm...
O kaip man išplauti tą neišplaunamą žlugtą
Jei šiaurės vėjas mano gyvastį čiulpia?..
(*"Žlugtas"*)

"per ugniavietes, per smėlį raudoną,
Per lietaus pritvinkusį molį"

jos lyrikos herojė sesuo Antigonė – kaip Antikos laikais –
vėl ir vėl grįž laidoti savo brolių

arba su tūkstančiais kitų riedės ešelonuose tolyn į rytus:

"Iš rojaus, iš ramybės ištremti, mes riedam
tolyn. Po ištremimo ženklų.
Širdis iš žalvario, iš sopulio, iš viesulo nulieta.
Pro šitiek vartų žengta..."

Mus varė iš namų, iš pasakų...
Šaltiniai užnuodyti, o vakaras įsisūrėja...
Kuo tapsim aitrų naktį gimę
iš dulkių ir iš prometėjų?
(*"Ištrėmimo sonetai"*)

Tėvynė poetei tai jos vai kalbai, įsirežęs į keleto
gamta, jos kalba. Kas mes kartų širdis, skamba žo-
be savo kalbos? džiaiai:

Kaip meilės himnas sa-

Iš kopų šnabždesio su debesim ir prošvaistėm,
Iš marių virpulio ir ežerų nendrėm,
Iš duonos kvapo ir miškų giesmės
Kalba gimtoji lūposna įdėta.

Pilėnų laužuose išdeginta, išlydyta,
Su perregima gintaro šviesa
Ji – motinos baudžiauninkės lopšinėse,
Ji – Pirčiupio smėlynų raudose...
(*"Gimtoji kalba"*)

Poetė mirė 1990 metais
vasario mėnesį.

Stasė ir Juozas Maurukai prieš ištrėmimą į Sibirą. Jos šūrpulingus prisiminimus "Kainą Odiseja" baigiamo spausdinti šiame Dirvos numeryje.

KALNŲ ODISEJA

ATSIMINIMAI

Stasė Maurukienė

Tremties metu didžiausios šventės buvo Lapkričio 7, 8 d.d., Gegužės pirmoji, Nauji metal, nes per jas nereikėjo dirbti. Rusai, joms artėjant, pasidarydavo "braškės", kuriai panaudodavo visą gautą cukrų. Mus smerkdavo, kad su cukrumi saldiname arbatą. Per tas didžiąsias šventes prasidėdavo masinės "guljanje". Gerdavo ta savo gėrimą, eidavo gatvėmis dainuodami, šokdami. Visi – nuo vaikų iki senių. Kai pabaigdavo savo "eledsyra", eidavo pas kitus, kol to gėrimo nebelikdavo. Kartais tos visos šventės užsibaigdavo muštynėmis, pavydo scenomis ir kitokiomis bjaurystėmis. Mes visa tai stebėdavome iš šalies lyg kokį spektaklį. Iš pradžių kviesdavo ir mane, bet man atsisakius daugiau nebeprašydavo dalyvauti.

Kartą į porą savaitę atveždavo kiną. Eidavome žiūrėti paslėmę savo taburetes, nes suolų neužtekdamo. Jeigu pavykdavo pareiti iš darbo anksčiau, tai dirbdavome savo "ūkyje". Tai ir buvo "Poilsis".

Mūsų kėlionė namo galėjo baigtis ir tragiškai. Su bričkele nuvažiavę iki centrinės "usadbos" persėdome į pakeleivinę sunkvežimį, vykstantį į Bijską. Ten buvo geležinkelis, kuriuo prieš 15 metų atvykome į šią "pasakų šalį".

Vingiuotais kalnų keliais, tarp tarpeklių ir prarajų turbūt ne vienam teko važiuoti. Bet mūsų kėlionė buvo išimtinai pavojinga, nes vairuotojas pirmoje pasitaikiusioje karčiamejoje taip "prisisiurbė" degtinės su kitu jį lydėjusiu ekspeditoriumi, kad nebepastovėjo ant kojų. Sėdęs už vairo spaudė tokiu dideliu greičiu, slydamas į visas puses, kad vos bepajėgėm išsilaikyti sunkvežimyje. Galvojome, kad savo svajonėse išsivajotos ir sapnuose išsapanuotos Lietuvos jau niekada nebepamatysime. Virš bedugnių užsimerkdavom ir klykdavome nesavais balsais. Pradėjome belsti į kabiną. Teko gan ilgai baladoti į vairuotojo kabiną kol pagaliau sustojo. Sūnūs šiaip taip prišnekino pavalgyti (gėrė neužkasdami), nes turėjome skanios mėsos. Pavalgė čia pat užmigo. Miegojo ilgai, o, kai pabudo, protas jau buvo sugrįžęs.

Išvažiavome iš kalnų rajono sutemus. Visą naktį važiavome lyguma. Nors buvo birželio mėnuo, tačiau taip sušalome, kad dantis ant danties nesilaikė.

Pasiekę Bijską, stotyje nusipirkome bilietus iki Maskvos su persėdimu Novosibirske. Kelionė geležinkeliais tęsėsi savaitę. Nors bendrame vagone buvo ankšta, tačiau širdy buvo linksma ir smagu. Mintyse jau buvome Lietuvoje, pas artimuosius. Tik galla, kad tėvelis taip ir nesulaukė grįžtančių – mirė.

1956 m. liepos mėn. 7 d. su savo užgyventu turtu – mediniu lagaminu, jau stovėjome Marijampolės perone (nors miestas iš po nakties 1955 m. buvo "perkrikštytas" Kapsuku, tačiau stotyje dar liko senas pavadinimas), kur sutiko vyras. Čia pat per aikštę matėsi mūsų tikrieji, savi namai.

Grįžome tiek, kiek buvome išvažiavę, bet jau kitokle...

Epilogas

Grįžęs į Lietuvą vyras 1955 m. rugsėjo 1 d. įsidarbino Marijampolės naftos bazėje degalų pilstytoju, už 410 rub. per mėnesį. Kaip "ne specialistas" 1957 m. spalio mėn. 1 d. atleistas iš pareigų. Nors turėjo jau 61 metus amžiaus, pensijos nedavė, nes neužskaitė jo viso gyvenimo darbo stažą. Po nepagrįsto ir neteisėto persekiojimo buvo paliktas likimo valiai be skatiko. Nesulaukęs teisybės 1958 m. sausio mėn. 22 d. nevilty ir apmaude mirė plaučiu vėžiu. Per laidotuves ėjo ir ėjo žmonių minia. Kokios tai moterėlės atsiklaupę bučiavo jam rankas, verkė, prisimindamos jo gerus nuopelnus, jautrumą ir tolerantiškumą jų atžvilgiu. Net ir grįžęs po kankinimų Šiaurėje ir Sibire vyras duodavo panašaus likimo žmonėms, kad ir visai nepažįstamiems, patarimų, kaip atgauti pastogę, įsidarbinti ir kitais klausimais, kuriais tik jis galėjo pagelbėti.

Mums visiems šeimos nariams buvo nepaprastai sunku įsidarbinti savo gimtajame mieste. Priimdavo nebent į laikiną, mažai apmokamą darbą. Bet tai jau kiekvieno iš mūsų skaudi atskira istorija, skirtingi vargai ir jų mastas. Nežinotinė, kaip savo krašte buvom diskriminuojami: skriaudė, tyčiojosi, nepripažino jokių nuopelnų, gero sąžiningo darbo, neleido išvažiuoti į užsienį giminių aplankyti ar į turistinę kelionę. Sūnui nesuteikė racionalizatoriaus vardo, nors iš gamyklos, kur dirbo, buvo pateiktos rekomendacijos su ekonominio efekto skaičiuotėmis... "Rajkomas" uždėjo "veto", nes "buves Sibire".

1989 m. rugpjūčio 23 d. Vilniuje, Gedimino aikštėje. Dabar, prie to milijono aukų, pridėjome ir paskutiniu metu viešai terorizuotus, gaudytus, muštus ir šaudytus. R. Urbakavičiaus nuotr.

ADVOKATŪROS TEISINĖ PADĖTIS JAV IR LIETUVOJE

Dr. Antanas Bartusevičius

"Jeigu liktų laiko, galima papildomai priimti Lietuvos Advokatūros įstatymą", – pasakyta Respublikos Parlamento 1990 metų rudens Sesijos preliminarinėje darbų programoje ("Lietuvos Aidas", 1990 m. spalio 2 d.). Lietuvos teisininkus dabartiniu metu jaudina klausimas: ar minėtas įstatymas išliks tokiu, koki jį pateikė Lietuvos Respublikos Aukščiausiajai Tarybai "konservatoriai" su K. Lipeika, A. Dziegoraičiu ir Pr. Kūriu priešakyje, ar bus atsižvelgta į Lietuvos Teisininkų Draugijos konferencijos š.m. liepos 12 d. rezoliuciją, kurioje reikalaujama iš esmės pakeisti šį įstatymo projektą bei jam rengti iš kompetentingų asmenų sudaryti nešališką komisiją.

"Konservatoriai" teigia, kad 300 advokatų Lietuvos Respublikai gana, – pastarieji pilnai patenkina Lietuvos piliečių ir įvairių įstaigų poreikius. Nepaisant to, kad 1/3 advokatų jau pensinio amžiaus, o kai kurie ilgainiai darbavosi toli gražu ne demokratinėse žinybose: SSSR ir karinėje prokuratūroje, Komunistų partijos "aparate", NKVD ir KGB sistemoje. Tačiau adv. Vyt. Zabiela teigia, kad su paskutiniaisiais KGB atstovais atsisveikinta jau pernai. Nors dar liko gausus būrys įtakingų pareigūnų žmonių, vaikų ir kitokių giminaičių, kaip antai, Bakučionio, Kūrio, Mieželaičio, Geržono, etc.

Tiesa, adv. A. Dziegoraitis pripažįsta, kad "mūsų pokario advokatūra, regis,

taip ir nesukūrė savų tradicijų ir stabilios etikos taisyklių". Iš tikrųjų. Todėl labai įdomūs autoriaus samprotavimai, jog "pastaruoju metu pas mus atsiranda savotiškas spaudimas advokatūrai, jai keliama ne visada pagrįsti priekaištai, saviveikliniu lygiu bandoma kurti paraleles struktūras – pavyzdžiui, "laisvąją advokatūrą". Drįstu teigti, kad tai absoliučiai nepamatuotos pastangos". Šiais mintijimais, oponentas tarsi atsisveikina su loginiu mąstymu. Visa tai jam puikiai padeda išryškinti sovietinio advokato Achilo kulną savo rašinio pabaigoje: ".../ kalbos apie konkurenciją tarp advokatų kolegijos ir siūlomų steigti struktūrų, apie jų "natūralią antrąją", nevaržomą ir elementariai nekontroliuojamą kiekvieno teisininko teisę išbandyti savo jėgas advokatūroje (kuri šitaip taps "pereinamuoju kiemu"), kitaip sakant, apie savotiškus rinkos santykius šioje konstitucinėje sferoje iš esmės profanuoja pačią advokatūros idėją. (Pabraukta mano A.B.). Neduok Dieve, kad taip atsitiktų mūsų teisingumo reikaluose, nes tokie eksperimentai tikrai sukeltų chaosą advokatūroje ir ją sukompromituotų visuomenės akyse". ("Lietuvos Aidas", 1990 m. birželio 8 d.). Man regis, komentarai nereikalingi. Galima būtų tik pridurti, kad laisvojo pasaulio ir sovietiniai advokatai meldžiasi skirtingiems dievams. O dabar pažvelkime į "liberalų" argumentus.

Pastarieji tvirtina, kad Lietuvos advokatūros teisinė padėtis kestina iš pagrindų, jog turi būti tiksliai apibrėžta ir konkrečiai reglamentuota priėmimo ir atleidimo iš darbo tvarka. Teisininko Mato Krygerio nuomone, kiekviena byla advokatui – egzaminas. Tad juos priimant į darbą, nederėtų egzaminuoti. Iki to jau išlaikyta pakankamai egzaminų. ("Atgimimas", 1990 m. spalio 3-10 d.)

Teisininkų St. Bakšio, Vyt. Veličkos, J. Kuncos ir kt. nuomone, "advokatų turi būti daug". Tokios pat nuomonės laikosi ir Chicagietis adv. Pov. Žumbakis. J. Kuncos nuomone, Lietuvoje advokatų veiklą derėtų reguliuoti licenzijomis. "Liberalų" nuomone, Respublikos advokatūros teisinė padėtis ir veikla organizuotina vadovaujantis Vakarietiškojo tipo teisinės valstybės advokatūros principais.

Manychiau, šiuo atveju itin vertingas JAV patyrimas ir praktika. Glaustai bandysime jį apžvelgti. Juo lab, kad Lietuva XX amžiuje turėjo tik apverktinai trumpą demokratinės raidos laikotarpį, nors jo metu advokatūros veiklos organizavimo principai buvo perimti iš carinės Rusijos. Įsidėmėtina, kad Lietuvos advokatūros raida tuo metu rutuliojosi pažangia linkme. Advokatų skaičius sudarė porą šimtinių.

Kaip žinia, 1940 m. sovietinė Lietuvos okupacija ir aneksija pirmiausiai sugriovė ir sunaikino Lietuvos Respublikos teisinę sistemą, tarp jų ir advokatūrą. Lietuvos teisininkų likimas sovietinėje ir vokiškai nacinėje okupacijoje pasibaisėtinas. (Nukelta į 7 psl.)

Dabar esame gyvi... aš – motina ir trys vaikai, visi tapę darbo invalidais. Visa atsiminti sunku, kas buvo prieš 33-49 metus, o ir mano amžius (82 metai) tam jau nėra palankus.

(Pabaiga)

1989 m. vasario 1 d.

St. Maurukienė

Kudirkos Naumiestis ir Kudirka

Kazys Januta

Apie Vincą Kudirką parašyta kalnai straipsnių ir atsiminimų. Šitaip pradeda Vincas Kuzmickas savo straipsnį, knygoje "Kudirkos Naumiestis", 1990 m. Vilniuje "Minties" išleistoje. Rašiniį jis pavadino: "Kudirkos kelias į Naumiestį". Antraštė nusako temą.

"Kudirkos Naumiestis" yra monografija. Knyga nėra vien tik Kudirkai skirta, kaip 1989 m. išleistoji Aleksandro Merklio studija – "Didysis Varpininkas Vincas Kudirka". Ši monografija yra sudėtinis darbas, daug autorių, daug temų: gamta, istorija, liaudies švietėjai, tautosaka, atsiminimai. Liaudies švietėjų skyriuje rašoma apie Vincą Kudirką, Joną Jablonskį, Praną Mašiotą, Antaną Tatarę ir apie Petrą Arminą – Trupinėlį. Iš bendro knygos 348 puslapių skaičiaus dr. Vincui Kudirkai skirta 42 puslapiai. Autorius ir jų straipsnių pavadinimus surašius, laikraščio skaitytojas gal susidarys kad ir nepilną vaizdą, kas ir ką apie Kudirką rašo.

Pirmuoju eina minėtas V. Kuzmicko rašinys. Po jo A. Vaitiekūnienės straipsnis – "Žmogus, stiprios milžiniškos dvasios". Jinai aprašo Kudirkos darbštumą iki mirties.

V. Maknys aprašo, kaip Kudirka kitiems padėjo ir kaip pats organizavo vaidinius. Straipsnis pavadintas: "Vincas Kudirka – lietuvių vakarų pradininkas".

Ilgiausias rašinys yra V. Landsbergio – "Pirmasis lietuvių muzikos varpelis". Labai plačiai aptariama Kudirkos muzikinė kūryba: dainos, himnas, šokiai.

Z. Railienė aprašo, kaip skulptorius Vincas Grybas kūrė Kudirkos statulą miesto aikštei. Keitė planus, naudojo pozuotoją. Straipsnis pavadintas: "Baltoji skulptūra".

Monografijoje nemažai fotografijų. Aprašyta, kaip

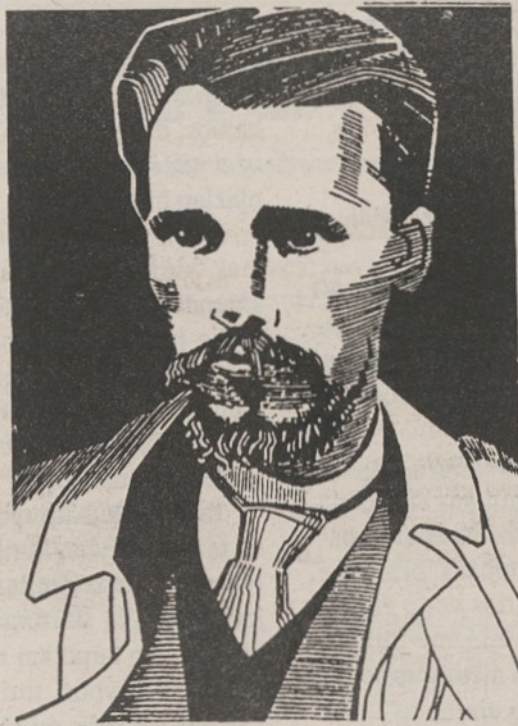
Duliebaičių kaimas išaugo į Kudirkos Naumiestį, tačiau Prūsų Lietuva ir Karaliaučius pamiršti, nes knygoje porą kartų išspausdinta, jog Kudirkos Naumiestis rubežiuojasi su Kaliningrado sritimi. Taip, kai kurie straipsniai parašyti "stagnacijos" laikais, tačiau knyga išspausdinta 1990 m. Vertinga būtų buvusi pastabėlė, kaip ta Kaliningrado sritis atsirado. Nemielas ir terminas "lietuvių nacija".

(Nukrypstan kiek į asmenišumą, dėkui tariau Giedrei Čepaitienei, Šiauliuose gyvenančiai, tą monografiją atsiuntusiai. Kalbos skyriuje yra jos du straipsniai... "Paklausykim, ką žemė kalba" ir "Iš zanavykų frazeologizmų").

V. Kuzmickas paminėjęs gausią apie Kudirką raštiją, taria: "alkis pažinti šio iš tiesų didžio žmogaus asmeninį gyvenimą ir daugiašakę kūrybinę veiklą nuo to nė kiek nenumalšo. Priešingai – kiekvienas istorikų "išskastas" naujas V. Kudirkos gyvenimo ar kūrybos faktas gimdo tūkstančius "kodėl". Matyt, amžinai bus smalsu minti šią taip iki galo neįmintą mįslę."

Tokio Kudirkos praeties tyrinėjimo alkio pavyzdžiu gali būti ir Lietuvoje paskelbti smuiko istorija. Prieš Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karą Kudirkos smuikas buvęs Vilkaviškio apskrities gydytojo Izidoriaus Kauno žinioj. Jam su šeima 1944 m. išvykus į Vokietiją, pas daktarą dirbęs vyras smuiką pasiėmęs, vėliau perleidęs kitam. Smuiko iš rankų į rankas kelionė susekta ir jis dabar yra Paežeriuose Kudirkos muziejuje.

Ir Aleksandro Merklio studija skirtina į tą V. Kuzmicko nusakytą alkį pažinti Kudirką. A. Merklio 416 puslapių knyga – "Didysis Varpininkas Kudirka" – išleido Akademinio Skautų Sąjūdžio Vydūno Jaunimo

Dr. Vincas Kudirka

Laiškas iš Lietuvos

Mielas ir tolimas Krikštatėvi,

Be galo nustebino mus pasiekęs Jūsų skambutis, prasiveržęs per sausio speigus. Jis toks tolimas ir toks artimas. Tame balse ir nerimas ir užuojauta. Dar kartą ačiū už Jūsų ir p. Sakienės šilumą mums. Mes esame vis dar gyvi ir sąlyginiai laisvi, nors įkinkyti į vežimą, kurį verčiami traukti kryptingai ir pagal senas duobių išmuštas vėžes.

Iš mūsų, tapusių labai mažais laikraščiais, Jūsų informacijos šaltiniais įvykių eigą žinote. Gal matėte ir sukurtą dokumentinį filmą. Ir vistiek paskutinę akimirka buvo išsigąsta to vieningumo, pasiaukojimo, ryžto ap-

ginti savo rytmečio aušrą.

Aplink parlamentą budėjo visa Lietuva. Pasikeisdama. Miestas po miesto, rajonas po rajono. Fotografijas matėte. Visą mėnesį rūmus supo gyvas žmonių žiedas, nepaisant nei paros laiko, nei to speigo, užpuolusio kartu su desantininkais.

Šaltis atskirom naktim siekė –30. Degė laužai, pastoviai buvo verdama arbata, net nemokami karšti užkandžiai. Ir dainos, senos lietuviškos dainos, – dainos pagimdytos laisvės troškimo. Visą tą jausmą sunku atkartoti. Tai reikia pajusti pačiam savo kailiu. Tada visa tai išlieka nervų galū-

Fondas, 1989 m. Čikagoj. Autorius jau nuo nepriklausomybės laikų žinomas kultūrininkų gyvenimo tyrinėjimo mai. 1931 m. išspausdinta "Du garsieji žemaičiai", studija apie S. Daukantą ir vysk. M. Valančių. 1934 m. išspausdinta knyga "Juozas Tumas – Vaižgantas". Antroji laida šios A. Merklio studijos išėjo 1955 m. Čikagoje, o trečioji laida 1989 m. Vilniuje. Be daugelio kitų raštų A. Merkelis keletą knygų yra išspausdinęs apie Antaną Smetoną.

Studijos apie Vincą Kudirką stilius skiriasi nuo ankstyvesniųjų Merklio darbų. Dabar jis ne tik aprašo bei komentuoja įvykius, bet paryškinimui pavartoja ir dialogus. Lengva skaityti. Besidžiaugiant A. Merklio darbu, reikia apgailestauti, kad iki šiol puikiai spaudos darbus atliekanti ivi. Morkūno spaustuvė suklupo. Nežinia ar visos knygos tokios rinkon paleistos (tiražas 1000), kaip kad Los Angeles lietuviams parduvinėtos? Įrišimas puikus, tačiau pastebėjus klaidą 12 lapų perspausdinti mažesnio formato popieriuje ir neįriš-

ti, bet įklijuoti, paliekant knygoj ir sugadintus lapus.

Gera A. Merklio darba apgadina gausa rašybos ir korektūros klaidų. Knygoj įrašyta pavardė kalbos taisytojos ir korektūrų skaitytojos, vadinasi, autoriaus atsakomybės dėl tokių klaidų nėra. Beskaitydamas šimtą su viršum tokių klaidų pasibraukiau. Vyrauja nosinės raidės, kur jų nereikia: mas-tas, tesėti, grasinimas kartkartėmis klaidingai išspausdinti. Yra ir iškraipytų pavardžių bei vietovardžių, pvz.: iš Gaidamavičiaus padarytas Gaidanavičius, "iš-rastas" Permaravos dvaras, kai kur "Perkrikštyta" Širvinta į Širvintus. Yra fotografija: Tautinėse kapinėse atidengiant Kudirkos paminklą, aiškiai atpažįstamas dr. Pijus Grigaitis, bet var-dyne jis sutapdintas su Petru Grigaičiu.

Vincas Trumpa ir Antanas Kučys, žymūs rašto vyrai, kai kurioje spaudoje gerai įvertino A. Merklio studiją apie Vincą Kudirką. Reikia manyti, kad ir nemažai skaitytojų pasidžiaugs Kudirkos ir jo gyvento laiko tarpio paveikslu.

nėse.

Šį kartą buvo atremtas puolimas. Padėjo ne tik ryžtas pačios Lietuvos. Vieniša būtų vėl sutrypta. Bet ją palaikė visas pasaulis. Parama ėjo net iš tos pusės, kuri atrodė priešiškausia. Žin gsnis po žingsnio pradeda byrėti tas surūdijęs apinas-ris. Ir rūdija jis iš vidaus.

Po tragedijos nakties skambučiai ir laiškai ėjo iš visų kampų "plačiosios tėvynės". Tai buvo užuojauta, kvietimas laikytis. Kun-kuliavo kelių šimtų tūkstančių dalyvių mitingai Maskvoje, Leningrade su šūkiais – šalin rankas nuo Lietuvos. Taigi, mes ne vieni. Gal ir išliksime.

O dabar truputis liūdnės-nės prozos. Savaime aišku, tokius audringus įvykius lydi pasekmės. Pasekmės jau ekonominės. Iki paskutinio šiaudo iššluotos parduotuvės. Komerčinės kainos išaugo iki dešimt kartų. Kortelių pagalba dorojamas sviestas, miltai, kruopos, cukrus, druska, net degtinė. Dolerio kaina pakilusi labai aukštai ir kils dar – 30 – 40 medinių rublių. Bet ir dolerinės kainos pasiutusios. Eiliniam doram žmogui, net in žinieriaus pareigose, jos nepasiekiamos. Pradeda klestėti šešėlinė ekonomika. Daug, labai daug laukia darbų ir pačiame Parlamente ir visų Lietuvos gyventojų kol išbrisis iš tos balos, iš negailestingųjų žnyplių, nenorinčių paleisti savo grobio.

Gera, jei bus geros valios parama. Gera, jeigu darbas ir gyvenimas bus apginti nuo pasikėsimų iš šalies. Bet jeigu nugalėtų šešėliai, gali atsirasti nostalgija seniems laikams, kurie dėka išguitų iš Tėvynės tėvynainių, galėjo prasibrauti prie lovio. Bet ne, ne be tie laikai, o ir Jūsų užjūrio parama turėtų būti netik finansinio pobūdžio. Tai privalo būti savotišku regulatoriumi, nes ne visada su naujais žmonėmis drauge ateina protas ir patirtis.

Klaidos turi labai jau didelę kainą. Štai ir dabar kas ketvirtas ar penktas iki šiolei negali atsipeikėti, gyventi pilnu gyvenimu, nes dažnai likusi tik širdis. O jos išraiškos jau nebesuprantamos, prisitaikiusios prie visų laikų elito. Tai ne mano. Turiu padidintą jautrumą su gauti gyvenimo pulsą. Tai beveik ir visas mano turtas. Kita jo dalis buvo griauinama, išplėsta.

Arvydas Žvykas, geologas, Vilnius

NEPAMIRSKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

1991 KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nuo 7 iki 14 dienų Lietuvoje

19 įvairių maršrutų

Dauguma kelionių aplenkia Maskvą. Maršrutai įdomūs – Šiluvos Atlaidai, kelionė laivu Baltijos jūroje, Lietuva, Kopenhaga, Varšuva, Helsinkis

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams, kreipkitės į

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4 Newton, MA 02164
Tel. 617-965-8080 Fax 617-332-7781

MERAS PRADEDA IŠ NAUJO

James Sykes

Ketvirtas ir paskutinis James Sykes straipsnis apie Vilnių

Vytautas Bernatonis yra pirmas Vilniaus meras, išrinktas po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo. Jo pareigos yra sunkios. Nesant savivaldos tradicijų ir demokratinės santvarkos, politinės realybės apgultame mieste nelengva suvokti visus skubius reikalus.

"Normaliomis sąlygomis devyni mėnesiai tai yra trumpas laikas naujai vadovybei ką nors nuveikti" – sakė Bernatonis.

Laikai nėra normalūs. Ma disono seseriai Vilniui. Meras turi tvarkyti didelėje įtampoje. Laikė šių devynių mėnesių Maskva vykdė ekonominę blokadą. Ji iššaukė didelius trūkumus pagrindinių reikmenų. Sovietų armijos daliniai Vilniuje ir karių transporto autovežimiai pastoviai važinėja po miestą.

Demokratiškai išrinkta miesto taryba, susidedanti iš 100 narių, turi visą laiką susidurti su galimybe, kad bus nuversta. Miestui vadovavimas vyksta kariuomenei grasinant. Tragiški Kruvino Sekmadienio (sausio 13) įvykiai dar labiau padidino įtampą šioje silpnoje demokratijoje. Tada sovietų kariuomenė nužudė 16 lietuvių.

Prie šių įtemptų sąlygų reikia pridėti dar faktą, kad Vilnius operuoja dviem serijom įstatymų – tais sovietų

kontroliuojamais 50 metų ir tais Parlamento išleidžiamais kiekvieną dieną, stengintis įvesti demokratiją.

Bernatoniui šios problemos susisumuoja, kai reikia sudaryti biudžetą ir kelti pajamas, paremtas pinigine sistema, kurios vertė yra nepastovi ir veikiama infliacijos. Per 50 metų miesto biudžetas buvo diktuotas Lietuvos Aukščiausios Tarybos ir Sovietų Sąjungos. Pirmenybės buvo nustatomos ne pagal gyventojų norus.

Bet, vistiek, Vilnius randa savo kelią. Meras grumiasi dirbdamas neįtikėtinais ilgais valandais, tvarkydamas nepabaigiamus reikalavimus miesto tarnyboms. Problemų sprendimas, be žmonių ir materialinių išteklių, arti 600.000 gyventojų mieste yra Herkulo darbas.

Miesto ekonomika yra

James Sykes priėmimo pas Aukščiausios Tarybos pirmininką Vytautą Landsbergį

lygtis su daug nežinomųjų ir nieko pastovaus, išskyrus gyventojų laukimą, kad su demokratija ateis žemesnės kainos, daugiau prekių, efektyvi valdžia ir tikriausiai, mažiau biurokratijos.

Meras išvardino problemas, kurios tuoj reikalingos sprendimų. Jis svarstė galimybę perkelti savo programą į žmones, net pralenkiant miesto tarybą. Kai kurie jo oponentai priešinosi tiems siūlymams.

Jis klausė, kaip tvarkytis su miesto taryba, kurios nariai yra išrinkti iš miesto rajonų, turinčių skirtingas problemas, tuo tarpu kai meras, išrinktas tarybos, turi tvarkyti viso miesto problemas. Aš pastebėjau, kad kiekvienas meras Amerijoje susiduria su panašiais sunkumais, kurie yra svarbūs valdžios kontrolei ir balansui ir tai yra politinė realybė demokratinėje sistemoje.

Bernatonis yra aukšto išsimokslinimo, prityręs inžinierius su praktika, kurią mes priskirtume privačiam sektoriui ir aukštojo mokslo sričiai. Kaip inžinierius, o dabar kaip politologas, jis siekia sprendimų kompleksinėms problemoms.

Laimingu atveju, Bernatonis vadovauja miestui, kurio gyventojai yra vieningi savo nusistatyme pašalinti partijos kontrolės sistemas ir simbolius. Jie noriai dalyvauja rinkimuose ir plebiscituose. Jie yra išsipareigoję sunkiai dirbti ir sutinka aukotis. Jie yra išmokyti – jie turėjo išmokti – būti kantriais.

Jų didėjantis laukimas, kokia turėtų būti valdžia ir ką ji turėtų duoti, visai suprantamas. Jų nenoras priimti ne tik Maskvos kontrolę jų pastatams ir baisų buvimą kariuomenės, bet taip pat ir labai kylančias išlaidas, mažėjimą prekių. Visos tos bėdos suprantamos.

Šie dalykai trukdo mero Bernatoniui veiklą ir sunkina galimybę sėkmingam darbui.

Jam reikia laiko, išteklių, supratimo, šalininkų ir politinio klimato, kuriame jis ir miesto taryba galėtų pasiekti svarbių tikslų – ne tik demokratinėje valdžioje, bet ir ekonominėje srityje. Jis skundžiasi, kad turi nedaug išteklių ir mažai įgaliojimų, reikalingų šiam darbui.

Aš užtikrinu jį, kad vietinio lygio valdžios veiklai priklauso problemos, kurios yra įmanomos sutvarkyti, kada žmonės sutinka su tikslais ir kai administracija priimtina kaina teikia geros kokybės patarnavimus.

Kas dar buvo likę bonkoje, mes pakėlėme stiklus už ateitį ir mūsų miestų sėrijos giminybę. Vertė T.P.

Nuotraukoje iš kairės: Baker and McKenzie firmoje sėdi adv. Preston M. Torbert, minėtos firmos tarptautinės teisės asociacijos viceprezidentas ir teisininkas Antanas Bartusevičius, Lietuvos teisininkų draugijos žmogaus teisių gynimo komisijos pirmininkas.

ADVOKATŪROS TEISINĖ PADĖTIS...

Visi jie neteko savosios valstybės, tautinės aplinkos, įprasto darbo bei žmoniško gyvenimo. Dalis jų išsudyta ar išstremta į baisiosios sovietinės šiaurės ar rudosios Vokietijos mirties stovyklas. Daugumas jų čia gyvenimą baigė kankinių mirtimi. Likusieji Vakaruose (ir sovietinėje Lietuvoje) turėjo išgyventi skaudžią profesiją praradusių žmonių dalį. ("Teisininkų Žinios", 1954 m. gegužės mėn., Nr. 7.).

Koks gi JAV patyrimas organizuojant teisinių firmų ir ofisų (įstaigų) sistemą bei veiklą tikrai demokratiškos valstybės sąlygomis?

Tiksliai atsakyti į klausimą, kaip tapti advokatu JAV, nėra lengva, kadangi JAV sudaro atskiros, formaliai nepriklausomos valstijos, kurios dalį savo suverenių teisių perleido federalinei valdžiai, bet visais kitais atžvilgiais tvarkosi visiškai savarankiškai. Tad į klausimą, kaip pasidaryti advokatu Amerikoje, tenka atsakyti kiekvienai valstijai atskirai. Šiuo atveju, reikia turėti omenyje tai, kad amerikiečiai jau seniai atsakė į klausimą: ar gali civilizuota visuomenė gyvuoti be teisininko profesijos?

JAV 1990 m. turi licenzijas ir užsiima teisine praktika virš 750.000 teisininkų. Tai dvigubai daugiau, nei 1970 m. Maždaug 35.000 naujų teisininkų kasmet tapo kurio nors teisininkų susivienijimo (Bar association) nariais, jeigu ši teisininkų augimo tendencija ir toliau taip sparčiai rutuliosis, tai apie 2000 metus JAV bus virš 1 milijono teisininkų. (Maurice E. Bone, Too Many Lawyers? Illinois Bar Journal, vol 78, no II (November 1990), pp 536, 537). Vien dabartiniu metu virš 200 JAV Universitetų Teisės fakultetų studijuoja apie 160.000 studentų – teisininkų. Illinois val-

stijoje turi licenzijas 60.000 teisininkų. Šiuo metu valstijoje 350 piliečių tenka I teisininkas. Kiekvienais metais į teisininkų būrį valstijoje je priimama apie 2.500 teisininkų. (Sovietinės okupacijos "dėka" Lietuvos teisininkų skaičius apskritai dar nepasiekė šios ribos). JAV 1950 m. tik 38 teisės firmos turėjo daugiau negu 50 teisininkų – virš pusės jų buvo New Yorko City. Vienok, 1985 m. jau virš 500 teisinių firmų turėjo 51 ar daugiau teisininkų. JAV didžiausia teisinė firma 1968 m. turėjo 169 teisininkus, o 20 kitų stambių firmų turėjo po 106 teisininkus. 1988 m., didžiausia firma turėjo 962 teisininkus, o 149 firmos turėjo daugiau teisininkų, negu jų buvo didžiausioje teisinėje firmoje 1968 metais.

University of Illinois Teisės fakulteto, Champaign-Urbana, profesoriaus Ralph Reisner malonės dėka, 1990 m. lapkričio mėnesį teko apsilankyti teisės firmoje "Baker & McKenzie". Prof. Reisnerio nuomone, "šios firmos Chicagos įstaiga stambiausia ne tik JAV, bet ir visame pasaulyje". Joje dirba 174 teisininkai. Apskritai, "Baker & McKenzie" yra daugianacionalinė teisės firma. Jos 1.500 teisininkų atstovauja apytikriai 50 įvairių tautybių. Daugiau negu pusė teisininkų – ne JAV, o kitų valstybių piliečiai. Jie dirba 45 įstaigose, įkurtose pasaulio didžiausiuose miestuose: Amsterdame, Barse'onoje, Briuselyje, Budapešte, Buenos Aires, Kaire, Frankfurte, Ženevoje, Honk Konge, Londone, Madride, Melburne, Mexico City, Maskvoje, Rio de Žaneiro, Romoje, Šanchajuje, Singapūre, Sydneyje, Tokyo, Toronto, Ciu richte, ect. Socialistiniame lageryje turėjo įstaigas tik Maskvoje ir Budapešte.

(Bus daugiau)

KAUNAS MEDICAL ACADEMY & NORTHEASTERN UNIVERSITY

offers its

CONTINUING EDUCATION SEMINAR IN LITHUANIA FOR PHARMACISTS

15 Hours Credit for Continuing Pharmaceutical Education
JUNE 9 -17

Pharmacists, their families, relatives and friends are invited to participate. There will be sightseeing programs in Kaunas, Druskininkai and Vilnius for non-seminar participants.

Tour price.....\$ 1,849.00 from Boston & New York
Continuing Pharmaceutical Education Fee
for Seminar Participants.....\$150.00

Seminar Faculty: Dr. Barry Bleidt, Professor of Pharmacy
Administration Xavier University, New Orleans, LA.

Algirdas J. Lukosevičius, R. Ph., Director of Medical
Research Medical Education Network, New York, NY.

Dr. Michael Montagne, Professor of Social Pharmacy
Northeastern University, Boston, MA.

Dr. Eduardas Tarasevičius, Dean of Pharmaceutical
Faculty Kaunas Medical Academy, Kaunas, Lithuania

For more information, please contact:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164

TĖVIŠKĖS PARAPIJOS CHORUI 40 METŲ

Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos choras šių metų Verbų Sekmadienyje, tradicinėje Giesmių Šventėje, atžymėjo bažnyčioje savo įsisteigimo 40 metų sukaktį. Choro 40 metų stropaus darbo įvertinimui, Tėviškės bažnyčia prisipildė giesmę mėgstančiais klausytojais.

Jau nuo pat Martyno Mažvydo laikų lietuvių evangelikų gyvenime giesmė turėjo visada didelios reikšmės, su ja, net per šimt mečius svetimųjų tarpe išsilaikė lietuvių kalba.

Sukaktuvinė programa buvo įvairi. Ji susidėjo daugiausia iš tarptautinių kompozitorių kūrinių, nors nebuvo pamiršta ir Vlado Jakūbėno bei Fausto Stroliaus kūryba.

Chorui ir šiais metais vadovavo lietuviškoje visuomenėje gerai pažįstamas muz. Faustas Strolia. Sukakties programa buvo pradėta su kun. Hanso Dumpio biblijinio posaliu: "Palaimintas, kuris ateina Viešpaties vardu". Po to sekė įvairios giesmės, kurias išpildė ne tik Tėviškės parapijos choras, bet ir solistai, moterų vienetas ir instrumentalistai.

Kaip solistai paminėtini Donna Dumpys, Eglė Rūkštelytė-Sundstrom, Aldona Buntinaitė ir Egidijus Mažintas. Be to Asta Šepetytė – West fleita ir Faustas Strolia smuiku prisidėjo savo muzikiniu įnašu prie šios programos. Didelio dėmesio susilaukė ir jaunasis Aras Buntinas, paskambinęs pianinu Frederic Chopin "Fantasie Impromptu". Mo-

terų vienetas: Indrė Jurkšaitytė, Diana Paulikaitytė, Klaudija Sedaitytė ir Rita Stončienė pasirodė taip pat su viena giesme. Prie vargonų buvo ir akompanavo solistams muz. Robertas Mockus. Choro 40 metų veiklos sukaktis buvo užbaigta kun. Hanso Dumpio sukalbėta malda.

Po programos bažnyčioje, visi buvo kviečiami į parapijos salę, prie Tėviškės parapijos moterų draugijos paruoštų vaišių. Čia choro pirmininkas Leonas Gružas pakvietė muz. Faustą Strolią tarti žodį. Faustas Strolia savo žodyje išreiškė pasitenkinimą choro narių susiklausymu ir jų tarpe dvelkiančia dvasia. Bronė Variakojienė, giedojusi chore net 35 metus, perskaitė choro ilgametės veiklos istoriją.

Choro įsteigėjas buvo Martynas Lacytis, išmūšęs prūsų lietuvių veikėjas, švietėjas ir visuomenininkas, kuris jau 1920-23 metais dirigavo lietuvių chorą "Aida" ir lietuvių bažnytinį chorą gimtajame Klaipėdos mieste. Anais laikais jis buvo ne tik Klaipėdos krašto mokyklų inspektoriumi, bet kurį laiką ir Klaipėdos miesto komendantas.

Martynas Lacytis, pasiekęs garbingojo amžiaus, choro vedimą perdavė Jurgiui Lampsaičiui. Jurgis Lampsaitis vadovavo Tėviškės parapijos chorui net 22 metus, kurių laikotarpyje choras igiedojė net dvi liaudies giesmių plokšteles. Po 22 darbo metų Jurgiui Lampsaičiui pasitraukus iš šių pareigų, chorvedžio lazdelė atiteko jaunam muz.

Tėviškės parapijos choras Giesmių šventės metu

Arūnui Kaminskui, kuriam vėliau teko diriguoti net lietuvių operą Chicagoje. Dėl kitų įsipareigojimų Arūnas Kaminskas nebegalėjo vėliau tęsti pradėtą choro veiklą.

Tėviškės parapijos chorą

40 metų laikotarpyje vedė šie chorvedžiai: Martynas Lacytis, Jurgis Lampsaitis, Arūnas Kaminskas, Juozas Mielulis, Albertas Paulikaitis ir Asta Šepetytė – West.

Valteris Bendikas

TU TURI SAVO GYVENIMĄ KEISTI

"Nusivyliau V. Nako praėjimu Vasario 16 d. minėjime Clevelande, atspausdintu Dirvos Nr. 9. (...) Nustebau jo kalboje (...) radęs tokią vietą: 1991 metais bene svarbiausias įvykis bus JAV LB Tarybos rinkimai (...). Nejaugi V. Nakas rimtai mano, kad tie rinkimai bus svarbiausias įvykis išeivijoje ir Lietuvoje? Juk Bendruomenė išeivijoje teturi tokios reikšmės, kaip Lietuvoje, sakykim, pavasarininkai! (vm) Dirva Nr. 11, psl. 2.

Valia amžinajam Bendruomenės kritikui LB vertinti, kaip jis išmano ir tiki. Nuo to Bendruomenės reikšmė nesumažės. Tačiau nevalia į V. Nako lūpas išprausti ko jis nesakė. O sakė jis taip: "Didžiausioji mūsų visuomeninė organizacija Amerikos Lietuvių Bendruomenė šiais metais rinks naują tarybą, kuri išrinks naują Krašto valdybą. Turėtume į šiuos rinkimus žiūrėti kaip į vienus iš svarbiausių Lietuvių Bendruomenės istorijoje". (Pasaulio Lietuvis, 1991-3/247 psl. 25.)

Taigi: pirma – vieni iš svarbiausių rinkimų, o ne visokių įvykių, antra – svarbiausių JAV LB tarybos rinkimų šiame krašte, o ne visoje, išeivijoje ir Lietuvoje".

V. Nakas yra Lietuvių Bendruomenei lituanistinių mokyklų auklėtinis, žymus ir svarbus mūsų išeivijos darbuotojas ir kartu Bendruomenei šeimos narys. Ne pašaliečio (vm) teisė jį mokyti, kaip jam į savo še-

imos gyvenimą žiūrėti, kaip jį vertinti.

Ne šio rašinio tikslas Bendruomenę nuo jos menkintojų apginti. Didžiosios daugumos išeivijos lietuvių nuomone tokio apgynimo Bendruomenei nei nereikia. Jos buvimo būdas ir veikla ją gina.

Lietuvių Bendruomenė visą išeiviją aprėpiantis junginys. Ji vienintelis vienetas, savo struktūroje įgyvendinęs pilnutinę demokratinę santvarką. Visi pilnamečiai išeivijos lietuviai turi ne tik pareigą, bet ir teisę savo apylinkėje balsuoti renkant savo vietos valdybas ir krašto tarybas. Todėl visiems priklauso nuopelnai už gerus veiklos vaisius ir atsakomybė už neišnaudotas progas ar apsilaidimus.

Todėl čia noriu stipriai paremti V. Nako teigimą, kad šių metų gegužės mėn 4-5 ir 11-12 JAV LB tarybos rinkimai bus vieni iš svarbiausių Lietuvių Bendruomenės istorijoje.

Kovo 11 ir Sausio 13 pakeitė Lietuvą ir lietuvi. Išeivija susyk pajuto, kad ji, tų dienų sukrėsta, susilietė su Lietuva ne vien per gimines, per naujus bičiulius, bet per Lietuvos Respubliką, per jos valdžią, ir per niekad jau per visą būsimą istoriją neatskiriamu TV Bokšto heroju. Stovėjome jų šermenyse Katedros aikštėje ir klausėme poeto žodžių: "Pašaulis mato – pasiekta smurto ir žiaurumo viršūnė: nužudyti, tankų vikšrais sušalinti, kaip žmones, kurie niekam negrasino, nie-

kam nekėlė jokio pavojaus. Savo rankomis jie laikė apglėbė ne svetimą, ne užgrobta, o SAVO žemę, jų akys buvo pakeltos į SAVO dangų, o į automatų šūvius jie atsakė skanduodami: Lietuva! Jie ir krito su šiuo žodžiu lūpose, nunešdami jį prie Dievo kojų. Nedidelė Lietuva šiomis dienomis vėl tapo didelė!"

Nuo Sausio 13 visi lietuviai gavome dvasinės Didžiosios Lietuvos pilietybę. Kad turėtume moralinę teisę ją naudotis, turėtume vykdyti austrų poeto Rainerio Maria Rilke (1835-1926) skatinimą: "Du musst dein Leben aendern" (iš eil. "Archaisher Torso").

Verta išsiklausyti į V. Nako patarimą... "Jeigu Lietuvoje piliečiai, vyriausybės paraginti, gali tučtuojau mesti ką daro ir lėkti prie Lietuvos laisvės ir valstybingumo simbolių juos savo kūnais apsaugoti nuo šarvuočių, nėra per didelis reikalavimas mums atgręžti veidus į išeivijos veiksmus, jų veiklą atnaujinti ir, kur reikalinga, juos pertvarkyti".

Taip pat neperdidelis reikalavimas visiems dalyvauti JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos rinkimuose. Išrinkti pačius tinkamiausius asmenis ir paskui kartu tartis, kaip savo Tėvynę laisvinti ir stiprinti.

V. Mariūnas

VISI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ siunčiami su pristatymu į namus papigintomis kainomis.

Rūbai, maistas, vaistai – KIEKIAI NERIBOJAMI, MUITO NĖRA.

Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS.

TRANSPAK,

2638 W 69th St. Chicago IL. 60629
312-436-7772

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DOOR TO DOOR
PARCEL SERVICE TO

UKRAINE - LITHUANIA - LATVIA - ESTONIA
BYELORUSSIA - MOLDAVIA - CRIMEA
LENINGRAD, MOSCOW

All costs included

- Money
- Car sales
- Flower delivery

We send parcels with used and new clothing
minimum 5kg or 12lbs. NO MAXIMUM LIMIT.

Standard food parcels - regular and express

INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212
Tel. (716) 894-9880

TRAVEL AGENTS INTERNATIONAL

Van Aken Center, 20320 Farnsleigh Road
Shaker Heights, Ohio 44122

Specialios ekskursijos į Lietuvą

* Maldininkų grupė / Pilgrimage
Birželio 26 – Liepos 9 d.

* IV Pasaulio Lietuvių Sporto Šventė

Liepos 24 – Rugpj. 6 d.

Abi ekskursijas koordinuoja

Vytautas A. Staškus

991-3321 arba 486-2475

Iškilieji Lietuvos menininkai 1991 m. balandžio 7 d. Bostone koncerto metu. Iš kairės: sol. Irena Milkevičiūtė, pianistė Gražina Ručytė-Landsbergienė ir sol. Virgilijus Noreika. Koncertas buvo labai sėkmingas visais atžvilgiais.

Juozo Rentelio nuotr.

MENINĖ ATGAIVA BOSTONE

veikiančio solisto V. Noreikos dainavimo, audringai priimdavo kiekvieną jo atliekamą dalyką.

Irena Milkevičiūtė – jauna, naujai Lietuvoje ir užsienyje pasireiškusi dainininkė yra techniškai ir meniniai pilnai subrendusi. Jos labai gražios spalvos ir vispusiškai išlavintas balsas be kliūčių plaukia per visus registrus. Nei kiek netrūksta jai dramatiinių teksto interpretacijos savybių. Sąmoningai atkurdamą skirtingų stilių elementus Mandelio operos "Julius Cezaris" ir Verdi operos "Likimo dalia" arijose, I. Milkevičiūtė parodė savo muzikinį išsilavinimą ir sugebėjimą konkrečiai skirti stilių įvairavimus.

Kas žino, ar daug kas sugebėjo pastebėti Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio žmonos Gražinos Ručytės-Landsbergienės išskirtinai atliekamą akompanimento rolę, derinant su solistais. Kiekviena tema

antraeilės muzikos slinkty, motyvai ir pasitaikę ornamentai buvo atitinkamai išskirti. Savo uždavinį atlikdama, ji parodė daug jausmo. Jei būtų tinkamesnis pianinas, dėl kurio stokos visi koncertai Bostone kenčia, Gražinos Landsbergienės pianistiški gabumai būtų daugiau išryškėję. Tai buvo matyti iš C. Debussy "Les Collines d'Anacapri" fortepionui solo, kurį, nepaisant blogai atliepančio instrumento, ji sugebėjo maksimaliai pademonstruoti, kas buvo galima išgauti toms vargingomis aplinkybėmis.

Kiekvienas toks parengimas pareikalauja iš jo organizatorių daug darbo, laiko ir pasišventimo. Šiam koncertui suruošti matomai daugiausia pasidarbavo Lietuvos Fondo igaliojiniai Petras Viščinis ir Kazys Bačanskas. Ačiū Lietuvos Fondui ir minėtiems jo igaliojiniams už šią iškilią meno šventę, Bostono ir apylinkių lietuvių visuomenei.

DU VILNIEČIAI KALIFORNIJOJE

Iš Vilniaus į Los Angeles, Kalifornijon dešimčiai dienų buvo atvykę spaudos žmonės: Vilniaus universiteto docentas Vilijus Užtupas, dėstantis žurnalistiką, ir Antanas Seikalis, vadovaujantis "Sietyno" leidyklai, tremtinių televizijos laidai per Vilniaus televiziją. Kalifornijoje juos globojo Algirdas ir Jutta Jūra Gustaičiai.

Nuotraukoje jie šv. Kazimiero parapijos kieme, iš kairės: Juozas Kojelis, Vilijus Užtupas, P. Kojelienė, Bernardas Brazdžionis, prelatas Jonas Kučingis, Antanas Seikalis, Paulius Jasiukonis.

"Sietynas" pažadėjo išleisti kai kurių lietuvių rašytojų, gyvenančių Kalifornijoje, knygų.

Talkinant Algirdui Gustaičiui, Paulius Jasiukonis, Vytautas Petrulis garsiniais video aparatais nufilmavo šiuos asmenis: Bronį Railą, Algirdą Gustaitį, Vladą Šakalį, Simą Kudirką su motina, Bronių Budriūna su žmona, Paulių Jasiukonį, Mykolo Biržiškos pomirtinį archyvą. Taip pat velionio profesoriaus dukteris Marija Zymantienė, Oną Barauskienę, anūkė Danutę Barauskaitę-Mažeikienę su jos vaikais. Pasikalbėjimus pravedė Antanas Seikalis. Tos video garsinės juostos bus paleistos per Vilniaus Televiziją tremtiniams skirtose programose, kuri jau pastoviai rodoma. Tremtiniais skaitomi ne tiktai į Sibirą ir kitur Sovietų Sąjungos gilumon ištremtieji, bet taip pat į Vakarus pasitraukusieji lietuviai, kurie nelaukė, kad juos sovietiniai komunistai ištremtų druskos kasti, medžių kirsti.

Papildomai garsiniu video aparatu nufilmavo Antanas Mikalajūnas, daugiausia vilniečius svečius A. Seikali ir V. Užtupą. Minėti vilniečiai iš Los Angeles išvyko į Chikagą, iš ten trumpam skris į Washington, D.C., iš ten atgal į Vilnių, kur jų laukia pareigos ir darbai Lietuvai tėvynei.

A.G.

MADISON

LIETUVIŲ KLUBAS

Š. M. kovo mėn. 11 dieną, po vigilijos už Vilniuje žuvusius lietuvius, apie 30 Madison ir apylinkės lietuvių pareiškė norą įsijungti į lietuvių klubą. Steigiamasis susirinkimas įvyko balandžio mėn. 13 dieną Holiday Inn viešbutyje. Į klubo valdybą buvo išrinkti Romas Vasys, Irena Katelė ir Raymondas Bandžiulis.

Klubas atstovaus Madison ir apylinkės lietuvių ir laikys ryšį su kitomis organizacijomis, o taip pat žadins ir skatins jungtis draugėn atsiskyrusius lietuvius.

Prieš keletą metų įsistigęs Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius buvo gana veiklus, bet tik nedidelis skaičius lietuvių buvo į jį įstoję. Kitos organizacijos taip pat nerado didesnio pritarimo. Šiuo metu atrodo, kad klubas yra priimtinas visiems.

Susirinkimą savo atsilankymu pagerbė Lietuvos Aukščiausios Tarybos narys Rimvydas Valatka ir dr. Aušra Valatkienė.

Susirinkimas praėjo pakilioje nuotaikoje. Romas Vasys sklandžiai ir sumaniai vadovavo susirinkimui.

T.P.

PHILADELPHIA

ATVYKSTA ČIURLIONIO ANSAMBLIS

Po daugelio metų pertraukos Philadelphiaje koncertuos ČIURLIONIC ansamblis, kuriam šiuo metu vadovauja muzikas Gediminas Purlys iš Klaipėdos konservatorijos. Ansamblį sudaro ne tik mišrus choras, bet ir

kanklių bei liaudies instrumentų orkestras, vadovaujamas Onos Mikulskienės.

Koncertas įvyks šeštadienį gegužės 4 d. 7 val. vak. Lietuvių namuose (Lithuanian Music Hall) 2715 E. Allegheny Ave., visai netoli I 95 kelio nuvažiavimo, įėjimo auka \$10. Po koncerto įvyks pabendravimas su čiurlioniečiais.

Philadelphijos apylinkių lietuviai kviečiami ne tik patys koncerte dalyvauti, bet ir pakviesti lietuviškai nekalbančius draugus bei pažįstamus į koncertą atvykti.

Kadangi tuo metu vyks LB Tarybos rinkimai, ten pat Lietuvių Namuose, prieš ir po koncerto, veiks Philadelphijos LB apylinkės rinkiminė būstinė.

Teresė Gečienė

Dirva rūpinasi Jums duoti pačias pagrindines žinias kas šiuo metu dedasi Lietuvoje. Apie tai pasakyk ir savo kaimynui.

KENKSMINGI ŽODŽIAI...

vos nepriklausomybę. Pabaltijo kraštų žmonės yra bent kelis kartus apsisprengę už nepriklausomybę. Reikia, kad Amerika kalbėtų apie Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę!

• Lietuva rusų valdžioje. Istorikai teigiama, kad nuo, maždaug, 1795 (Trečiojo padalinimo) iki 1918 m., taigi daugiau kaip šimtmetį, Lietuva buvo Rusijos teritorijos dalimi. Taigi ir dabar toliau taip turėtų būti... (Tas 1918-1940 m. laikotarpis buvo tik trumpas, nereikšmingas, nenatūralus akimirksnis.) Ši idijotišką argumentą labai efektingai sugriauna Lietuvos atstovas Vašingtone, Stasys Lozoraitis. Jis nurodo, kad prieš 1795 m. ilgus šimtmečius didelius Rusijos plotus valdė Lietuvos valdovai... Jei jau einama į istoriją, tai nereikia pradėti skaičiuoti tik su 1795 m. Vien Gediminaičių dinastija Lietuvą ir Lenkiją valdė nuo 1316 iki 1572. Po Liublino unijos Lietuvos – Lenkijos valstybė dar gyvavo iki 1795.

• Atsiskyrimas (Secession). Dažnai užtinkamas atsiskyrimo terminas nėra žalingas, bet jis, Pabaltijo valstybių atveju, nėra tikslus. Jo reikia vengti. Štai, didysis Vašingtono dienraštis The Washington Post 1991-II-10 taip pavadino pirmojo puslapio straipsnį: "Lithuanians Vote for Secession." Tai buvo klasiškas referendumo esmės iškraipymas: 11-9 balsuotas klausimas buvo ne apie atsisky-

rimą, bet apie nepriklausomybę! Ar tai buvo neatsakomai redaktorių praleistas netikslumas, ar sąmoningas skaitytojų mulkinimas?

• Nekantrūs nacionalistai. The Chicago Tribune dienraštis 1990-IV-3 atspausdino į pensiją pasitraukusio JAV pulkininko straipsnį, pavadintą "Those Impatient Lithuanian Nationalists". Lietuvius, pernešusius pusę šimtmečio užsėmusią okupaciją, vadinti nekantriais yra nesusiipratimas, gal įžeidimas. Mums segti nelabai palankią nacionalistų etiketę galima tik žiūrint iš sovietų perspektyvos: lietuviai Lietuvoje yra natūraliai ten priklausiančios tautos gyven-tojai.

...

Taigi, mieli lietuviai, DIRVOS skaitytojai – visi iškrypėliai, renegatai, nekantrūs nacionalistai – ar ir toliau tylėsime, kaip tylėjome? Ar mūsų organizacijos į tokį pravardžiavimą niekada nereaguos?

Nei žydai nei negrai neleidžia savo žmonių pravardžiuoti, neleidžia savo interesų net spaudoje kraipyti.

Niekas Izraeliui nedrąško akių už tai, kad tai mažas kraštas, kad verčiasi iš svetimų valstybių tiekiamos pagalbos, kad atmenamsis laikais nebuvo nepriklausomas... O kaip gi mes? – Mes gi atrodome, kaip ta pa linkusi liepa, ant kurios visos ožkos lipa.

• **VYTAUTAS JOKUBAITIS**, balandžio m. 2-5 dienomis, Bostone įvykusiam National Catholic Committee On Scouting suvažiavime, buvo pagerbtas ir apdovanotas specialiu ordinu.

Vytautas šioje organizacijoje aktyviai reiškiasi ir yra komiteto narys.

• **CLEVELANDO APYLINKĖS RINKIMŲ KOMISIJA** skelbia šią rinkimų tvarką: šeštadieniais geg. 4 ir 11 d.d. nuo 1 iki 5 val. sekmadieniais geg. 5 ir 12 nuo 11 iki 5 val. Dievo Motinos parapijos svetainėje. Bus išsiųsti bei išdalinti balsavimo vokai.

Jei kas negautų iki balandžio 26 d. ir norėtų balsuoti paštu, prašomi skambinti komisijos nariams: V. Čyviui 486-3228, K. Šukiui 851-6149, V. Miškiniui 486-8517, B. Mačiui 481-8950 ar J. Ignatavičienei 531-2446.

Visi, sulaukę 18 metų amžiaus, prašomi rinkimuose dalyvauti.

• **RAMOVĖNŲ VEIKĖJAS EDVARDAS PRANSKUS** Dirvą lankė su svečiu ir giminaičiu iš Lietuvos –

Juozu Prancevičium, gyvenančiu Vilniuje ir vadovaujančiu "Medauto" įmonei.

• **LIETUVIŲ KULTŪRINIŲ DARŽELIŲ** komitetas š.m. balandžio mėn. 28 d. sekmadienį 4:00 v. rengia koncertą DM parapijos salėje. Pelnas skiriamas Maironio paminklo atstatymui.

PROGRAMA – atlieka: Solistė Aldona Vilčinskaitė –Kiselienė Solistė Asta Krikščiūnaitė Akompanuoja – Groatė Trutnelytė **BILIETŲ kainos** – 8 ir 5 dol.

• **CLEVELANDO LIETUVIŲ PENSININKŲ** Klubas susirinkimas įvyks gegužės mėn. 1 dieną, (trečiadienį) 2 val. popiet, Lietuvių Namų salėje.

Visi pensininkai su svečiais kviečiami dalyvauti.

PARENGIMAI

1991 m.

• **GEGUŽĖS 5**, Lietuvos Valstybinės Operos solistų Virginijaus NOREIKOS ir Irenos MILKEVIČIŲTĖS koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia Lietuvių Fondas, talkinant LB Clevelando apylinkės valdybai.

• **GEGUŽĖS 27**, Amerikos ir lietuvių veteranų prisiminimas ir pagerbimas. Mišios ir pusryčiai Šv. Jurgio parapijoje.

• **BIRŽELIO 16 D.** – Birželio minėjimas. Rengia lietuviai latviai ir estai.

• **BIRŽELIO 29 D.** Cleveland Lietuvių Kultūrinių Darželių tradicinė – vakaronė 6:00 v.v. Gwinn estate, Bratenahl, OH.

• **LIEPOS 14 d.** Clevelando pensininkų klubo gegužinė įvyks Lietuvių namų patalpose.

• **LIEPOS 28 Dd.** sekmadienį 12:00 val. po piet, Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero – Beachland Park Ass. – 17815 Canterbury Rd.

• **RUGPĖČIO 4**, tradicinė ramovėnų gegužinė žurnalui "Karys" paremti, įvyks prie ežero tarp Landseer ir Canterbury gatvių. Pradžia 12 val. pietų metu.

• **RUGPĖČIO 18 D.** Clevelando Lietuvių klubo tradicinė gegužinė įvyks Kroatų sodyboje.

• **RUGSĖJO 8**, Šiluvos Šventė Šv. Jurgio parapijos salėje.

• **RUGSĖJO 28 D.** Pabaltiečių vakaras Lietuvių namuose, Rengia lietuviai, latviai ir estai.

• **LAPKRIČIO 10**, 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos Mini-Festivalis parapijos salėje.

• **LAPKRIČIO 23**, Lietuvos kariuomenės atsikūrimo minėjimas Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Rengia Clevelando ramovėnai.

• **GRUODŽIO 24**, Bendros Kūčios 9:30 v.v. Šv. Jurgio parapijos salėje.

Ieškoma Dr. Prano Matulaičio (mir. 1951) dukters, ONA LODGE, Kónstancijos (Matulaitytės) Nenortienės pusseserė, gyvenusi Clevelande.

Jei kas turi žinių, prašau atsilipti: Tomas Nenortas, 38 Webster Hill Blvd. West Hartford, CT 06107. Tel: 203-561-0134.

• **IŠNUOMOJAMA** dviejų miegamų apartamentų Euclid, Ohio Tel. 481-4169.

Prelatas A. Goldikovskis atšventė 50 metų kunigystės sukaktį. Minėjimo pokilyje, Clevelande, jis su svečiais kunigais, prieš vaišes meldžiasi Greta prel. A. Goldikovskio Dievo Motinos parapijos klebonas kun. G. Kijauskas. Toje mūsų bažnyčioje buvo ir sukaktuvinės pamaldos. Prel. A. Goldikovskis į kunigus buvo įšventintas balandžio 15 d. Rigoje, Latvijoje.

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

NORMLS

LIETUVOS OPEROS SOLISTŲ

Irenos MILKEVIČIŲTĖS,

Virgilijaus NOREIKOS

pianistės Gražinos RUČYTĖS-LANDSBERGIENĖS,

KONCERTAS

įvyks š. m. gegužės 5 d. 4 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoje, 18022 Neff Rd., Cleveland.

Bilietai po 20, 15, 10 ir 7 dol.

gaunami sekmadieniais Dievo Motinos parapijos svetainėje arba pas Mariją Mikonienę – tel. 531-2190.

Po koncerto pabuvojimas su menininkais prie kavos Dievo Motinos parapijos svetainėje.

Koncerto rengime Fondui talkininkauja LB Clevelando apylinkės v-ba.

Lietuvių Fondo rengiamas

TRAVEL AGENTS INTERNATIONAL

Van Aken Center, 20320 Farnsleigh Road
Shaker Heights, OHIO 44122

Atliekame visus pavienių bei grupinių kelionių patarnavimus **LĖKTUVAIS • LAIVAIS • TRAUKINIAIS**

Padedam planuoti atostogų keliones

LIETUVA: Parūpinam geriausiomis sąlygomis lėktuvo bilietus ir padedam sutvarkyti visus kitus kelionės reikalavimus

Greitas ir profesinis patarnavimas

Skambinkite Rita Staškutei -991-3321

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.

Pentadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaityta, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui,

Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks,

Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas,

Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

ĮVYKIŲ KRONIKA

RŪTA SAKIENĖ

– Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sekretorė, balandžio 14-15 dienomis buvo atvykusi į Clevelandą apžiūrėti naujas Dirvos patalpas ir pasitarti su Vilties Draugijos valdybos nariais ir Dirvos redakcija. Ji taip pat, pas J. Budrienę buvo susitikusi su Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus valdyba.

Būdama Dirvoje, Bendradarbių Fondui paliko 100 dolerių įnašą. Balandžio 15 d. grįžo atgal į Los Angeles.

ŠIAME DIRVOS NUMERYJE

baigėme spausdinti "Kalnų Odiseją" – Stasės Maurukienės prisiminimus.

Ateinančiam numeryje pradėsime spausdinti Antano Paulavičiaus ištrauką iš Lietuvos miško brolių kovų rinkinio "Kraujo upeliai tekėjo", 1990 m. išleisto Lietuvos Tremtinių Sąjungos. Toji ištrauka pavadinta "Už gimtą palaukę". Ji eis per kelis Dirvos numerius. Ją, mūsų laikraščio skiltyse spausdinti, pritaikė buvęs Dirvos redaktorius J. P. Palukaitis. Redakcija.

ANDRIAUS EIVOS PRANEŠIMAS

Į Dievo Motinos parapijos auditoriją buvo susirinkę netoli 200 klausytojų. Pranešimas buvo įdomus, bu-

vo eilė klausimų, į kuriuos svečias negalėjo paaiškinti. Pranešimą rengė Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius.

NORINTIEJI DIRBTI ŠIA VASARĄ

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Lietuvių Informacijos Centras skelbia du stažus studentams, norintiems dirbti šią vasarą New Yorko būstinėje ar Washingtono skyriuje.

Internai dirbs 10 savaičių. Pareigos: padėti štabui vesti humanitarinių siuntų Lietuvai inventorių, išmokyti rinkti ir rašyti profesionaliai paruoštas žinias apie Lietuvos gyvenimą anglų ir lietuvių kalbomis, kataloguoti nuotraukas iš Lietuvos ir spaudos iškarpas apie Lietuvos įvykius, atsiliiepti į informacinius prašymus apie Lietuvą bei atlikti kitus cinnamuosius darbus pagal vedėjų nurodymą su moderniom komunikacijos priemonėmis.

Kandidatai į internus turi būti bent 18 metų ir laisvai valdyti anglų kalbą. Būtų gerai jei turėtų mašiną, nors tai nebūtina.

Stažistui bus mokoma \$1750 už 10 darbo savaites. Gyvenimo sąlygos pagal susitarimą. Pirmenybė bus duodama studentams, turintiems nuovoką apie dabartinius Lietuvos įvykius.

"Reziumė" siųsti iki ge-

ATTITSAOMA IR ATSPRAŠOMA

Dirvoje, rašant apie Deimantinės sukakties piniginių vajų (Dirva Nr. 16, 7 psl.) po nuotrauka parašyta, kad O Kremeris – vykdyto vajuos išdininkas duoda čekį. O turi būti, kad vajuos sekretorius duoda čekį.

Vajuos išdininke ir drauge buhalterė buvo ir viską pavyzdingai tvarkė Ona Daškevičienė.

Už suklaidinimą visų atsiprašoma.

guzės 10 d. į Lithuanian Information Center, Gintei Damušytei, 351 Highland Blvd., Brooklyn NY 11207.

SEKR. EDWARD J DERWINSKI,

kuris JAV Lietuvių Bendruomenės delegacijai lankantis jo įstaigoje buvo pasisūlęs perduoti prez. Bush lietuvių pageidavimus Lietuvos klausimu, gavęs dr. Antano Razmos prez. Bush adresuotą laišką, praneša, kad laiškas buvo perduotas prezidentūrai. Ta pačia proga sekr. Derwinski išreiškia savo asmenišką nuomonę, kad Lietuva, kaip ir kitos Baltijos valstybės, atsieks pilną nepriklausomybę sekančių poros metų bėgyje.

DR. TOMAS REMEIKIS,

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, gavo įtakingosios National Endowment for Democracy organizacijos prezidento Carl Gershman laišką, kuria me jis dėkoja už Kruvinajo Sekmadienio nuotraukų albumą "The Gift of Vilnius" ir rašo: "Esu paveiktas šio nepaprastai efektyvaus albumo. Jis liudyja Lietuvos žmonių tvirtą pasiryžimą išsikrovoti laisvę, kuri negali būti jiems paneigta".

Į JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS XIII TARYBĄ KANDIDATUOJA

Connecticut apygardoje (renkami 4 Tarybos nariai) ALŠENAITĖ-URBAN Stefa, BALSYS Linas, DRĖSLIŪTĖ Zina V., DZIKAS Alfonsas, RAŠKEVIČIUS Vitas, VEBRAITĖ-GUSTIENĖ Vaiva, VIRBICKAITĖ Algutė, ŽIŪRYS Eugenijus,

New Jersey apygardoje (renkami 3 Tarybos nariai) BITĖNAS Arūnas, BITĖNAS Rimas, GRAŽULYTĖ Rita, LUECKE Claudia, MELNYNĖTĖ Gina, MELNYNĖTĖ Vida. JAV LB XIII TARYBOS Vyr. Rinkimų Komisija.

Lietuvos Karluomenės Savanoriui Kūrėjui, Rašytojui, Poetui, Dramaturgui, Operos solistui, Operų libretų vertėjui, Didžiajam Kultūrininkui, Mūsų Mielam

A. A. STASIUI SANTVARUI,

Tremties ir žemiškąją kelionę užbaigus ir išėjus į AMŽINOS TĖVYNĖS NAMUS, JO mylimuosius, giliai liūdinčius, ŽMONĄ ELENĄ ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge dalinamės šio didžiojo skausmo dalia

Vytautas ir Stella Abraičiai
Jurgis ir Veronika Janušaičiai
Gediminas ir Vladė Lapėnai
Antanas ir Irena Sprindžiai
Bronius ir Regina Snarskiai
Kostas ir Ona Žolynai

Garbės nariui, poetui

STASIUI SANTVARUI

mirus, jo mylimą žmoną ELENĄ SANTVARIENĘ užjaučia ir kartu liūdi

Lietuvių Tautinės Sąjungos
Bostono skyrius

Poetui

STASIUI SANTVARUI

mirus, likusią skausme ALĘ SANTVARIENĘ giliai užjaučiame ir kartu liūdimė netekę gerojo draugo ir Didžiojo Lietuvosio

Clevelando bičiuliai:

Vincas ir Liuda Apaniai
Balys Gaidžiūnas
Vytautas ir Aldona Mauručiai
Joana Račylienė
Česius ir Irena Šatkal
Vytautas ir Angelė Staškai
Rita Staškutė

Brangiam Bičiuliui

STASIUI SANTVARUI

mirus, skausme likusią žmoną ALĘ nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės Jos didžiąja netektimi

Irena Alantienė
Ginas ir Algis su šeima

Kolegai ir bičiuliui poetui, dramaturgui, vertėjui ir publicistui

STASIUI SANTVARUI

mirus, jo mylimą ALĘ jautriai užjaučiam. Ir mes Stasio liūdim ir jo pasigesim.

Marija ir Balys Gražuliai

PADĖKA

LIUDVIKAS ČEPULIS

mokytojas, mirė Vilniuje 1991 m. vasario 11-tą, sulaukęs 97 metų. Palaidotas Rokaukiškių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame visiems už aukas šv. Mišioms, Religinei Šalpai, o taip pat už pareikštą užuojautą žodžiu, laiškais ar laikraštyje.

Sūnus, marti, anūkat ir proanūkat

A. A.

STASIUI SANTVARUI

iškeliauvus Amžinybėn, jo ilgo gyvenimo palydovę ALĘ SANTVARIENĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė

L.T.M. Čiurlionio Ansamblis